

OMENIA

Revista trimestrială a
FEDERAȚIEI NAȚIONALE "OMENIA"
a Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor din România

Anul 8 nr. 1 (29)

www.omeniatv.ro; www.fn-omenia.ro

Martie 2016

SUNTEM PESTE UN MILION PATRU SUTE DE MII !

Violența și abuzurile asupra vârstnicilor - generalități și prevenție

pag. 18-19

INTERVIU cu Adrian Vasilescu,
consilier BNR

**"Toți suntem
vinovați pentru
ceea ce ni se
întâmplă"**

pag. 2-4

Federația Națională "OMENIA"
a C.A.R.P.-urilor din România,
membră a Platformei AGE Europe

**Senatorii sunt
de pe Marte**

pag. 33

Dragi parteneri / Dear partners.....	1
"Toți suntem vinovați pentru ceea ce ni se întâmplă" / We are all guilty of what happens to us	2-4
"Clasa politică actuală este depășită de problemele persoanelor vârstnice" / Politicians are exceeded by elderly issues	5-6
Pachetul integrat pentru combaterea sărăciei / Toolkit for fighting poverty	7-9
Consultarea publică - "Vârsta a treia - prioritate pe agenda publică" / Public debate – „Third age – a priority on the public agenda”	10-11
AGE lansează un ghid de consolidare a capacității de advocacy pentru o Uniune Europeană prietenoasă tuturor vârstelor / AGE launches capacity-building toolkit to advocate for an age-friendly EU.....	12
"Strategia UE privind Schimbările Demografice - Incluziunea potențialului populației vârstnice a Europei" / "EU Covenant on Demographic Change-Including the potential of UE elderly"	13-15
Standarde de calitate în domeniul serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice / Quality standards in social services for elderly	16-17
Violența și abuzurile asupra vârstnicilor - generalități și prevenție / Violence and abuse against elderly – general presentation and prevention	18-19
Independența României - 9 sau 10 mai? / Romania`s Independence Day – 9 or May 10?	20-21
Proiectul INCLUSIV la final / INCLUSIV Project at the end.....	22
Cum se impozitează drepturile de proprietate intelectuală și care este forma juridică de contractare a lor potrivit Codului fiscal nou și vechi? / Intellectual rights taxation and legal form of contracting these rights according to the new and the old Tax Code	23-25
Ce prevede Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nr. 339/2015 (MO nr. 941/19.12.2015) și Legea bugetului de stat nr. 340/2015 (MO nr. 942/2015) / What does state social insurance budget law no.339/2015 and the state budget law no.340/2015 requires?.....	26-28
Ce modificări noi se aduc prin Ordinul nr. 2634/2015 la Ordinul nr. 3512/2008 privind documentele financiar-contabile / What changes regarding financial and accounting documents brings Order no. 2634/2015 to Order no. 3512/2008?	29-31
O schimbare de percepție / A perception change.....	32
Senatorii sunt de pe Marte / Senators are from Mars.....	33
Eu, pensionar, cu cine votez? / Me as a pensioner, who do I vote?.....	34-35
Bătrâna doamnă / The old lady	36-37
Poezii / Poems.....	38-39
Enciclopedia înțelepților / Philosopher's encyclopedia	40

Președinte de onoare Ing. Gheorghe Chioaru

Director

Ec. Giorgică Bădărău

tel. 0752.001.404

COLEGIUL DE REDACȚIE

Redactor șef

Ec. Ilie Șopandă

tel. 0752.001.432

Redactor șef adjunct

Ec. Cicerone Olivo

tel. 0752.001.405

Redactor

Ing. Vasilică Fălcută

tel. 0752.001.406

Redactor

Dr. Laura-**Eleni Nedelescu**

Redactor

Milena Tomescu

Redactor

Ionuț Crivăț

Redactor, corector,

Sociolog

Ionuț Ardeleanu

tel. 0752.001.437

Redactor, Tehnoredactor

Irina Andrei

NORME DE COLABORARE

Cititorii pot trimite pe adresa redacției texte și fotografii care se încadrează în tematica revistei. Răspunderea juridică pentru conținutul articolelor aparține în exclusivitate autorilor, conform art. 206 CP. Informațiile referitoare la geografia și istoria zonelor în care se află sediile asociațiilor C.A.R.P. au fost preluate de pe enciclopedii online.

Revista poate fi citită și online pe
www.fn-omenia.ro

CONTACT

COLEGIUL DE REDACȚIE

București, Sector 5,

Str. Amurgului 53, cp 051983

E-mail: fn.omenia@yahoo.comE-mail: secretariat@fn-omenia.ro

tel/fax: 021-456-3699

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere,
cu condiția specificării sursei.

Dragi parteneri,

Revista aceasta intră în casele dumneavoastră odată cu primăvara. Am trecut printr-o iarnă nu prea darnică în zăpadă, dar pășim spre o primăvară spornică din toate punctele de vedere pentru Federația Națională „OMENIA”. Gândurile și dragostea mea se îndreaptă către cele pe care în această lună minunată le sărbătorim. Dar nu ne-ar ajunge o lună, un an, nici măcar o viață să vă mulțumim că sunteți, voi doamnele noastre dragi, alături de noi. Vacarmul vieții cotidiene, problemele sociale și economice care ne țin prinși, departe de voi, ar trebuie să le lăsăm la ușă atunci când venim acasă. La voi găsim înțelegere, dragoste și cuvinte de mângâiere. Se spune că în spatele unui bărbat puternic stă o femeie puternică. Poate că așa este. Istoria ne-o demonstrează. Ați suferit, ați luptat și ați învins alături de noi, și pentru asta vă mulțumim. Pentru aceasta, dar și pentru a puncta realizările sociale, politice și condițiile economice ale feme-

ilor, Ziua Internațională a Femeii, adoptată în 1977, printr-o rezoluție a Adunării Generale a ONU, este sărbătorită anual pe 8 martie. Nu vrem să ne lăudăm dar, în federația noastră, femeile sunt din ce în ce mai reprezentative la conducerea C.A.R.P.-urilor, federația încurajând acederea acestora în funcții de răspundere și de manageriat. Nu este o favoare sau o directivă, ci o certă constatare a capacității și valorii acestora. În încheiere, n-o să vă ascund că urmează un an greu, cu multe sacrificii și încercări. Totul este să rămânem uniți, pentru că Federația noastră este o forță! Separat... suntem doar niște păreri.

Cu dragoste și la mulți ani de Mărțișor,

Președintele Federației Naționale “OMENIA”
a C.A.R.P.-urilor din România

Inginer

Gheorghe Chioaru
Gheorghe CHIOARU

ADRIAN VASILESCU, consilierul BNR:

„Toți suntem vinovați pentru ceea ce ni se întâmplă”

Adrian Vasilescu este, fără îndoială, una dintre somitățile României în materie de economie. Domnia sa deține funcția de consilier al guvernatorului BNR, Mugur Isărescu. A absolvit studii universitare în domeniul economic, după care și-a continuat specializarea și a obținut atestate profesionale în domeniul economiei, dreptului și jurnalisticii. În anul 1962 a debutat în jurnalistică, lucrând timp de peste 40 de ani pentru numeroase ziare, reviste, posturi de radio și televiziune. În paralel cu activitatea publicistică, până în

1996 a fost profesor asociat la Academia de Studii Economice și la Școala Superioară de Jurnalistică. Începând din anul 1996, Adrian Vasilescu și-a dedicat activitatea domeniului bancar, devenind coordonatorul strategiei de comunicare a Băncii Naționale a României. În anul 2000, a fost principalul consilier al premierului Mugur Isărescu. În decembrie 2000, revine la Banca Națională, împreună cu Mugur Isărescu, de asemenea în calitate de consilier și purtător de cuvânt al guvernatorului BNR.

O radiografie a societății românești, cu bune și cu rele, a evoluției economice și a cauzelor care ne-au adus în situația economică actuală în care persoanele vârstnice sunt cele mai afectate, face pe larg obiectul interviului acordat revistei noastre de domnul consilier Adrian Vasilescu.

Domnule Adrian Vasilescu, a fost lung drumul din redacția unui ziar și până la fotoliul de consilier al Guvernatorului Băncii Naționale a României?

Lung într-un anumit sens. Asta se întâmpla în 1996. Pe la începutul verii am primit invitația de a lucra în cadrul Băncii Naționale. Invitația m-a șocat întrucâtva. Eu eram trup și suflet lipit de presă pentru că asta mi-am dorit încă din liceu, să fiu ziarist, și s-a întâmplat să mi se împlinească această dorință, iar acum eram invitat să-mi schimb ocupația. Am acceptat într-un final, după ce am avut o înțelegere cu guvernatorul Băncii Naționale, domnul Mugur Isărescu, în urma căreia puteam să-mi continui și activitatea jurnalistică scriind editoriale. De 15 ani am o rubrică săptămânală în Ziarul Financiar, în pagina 3, o rubrică pe blogul ziarului Adevărul, o alta pe platforma electronică Republica, iar în fiecare duminică dimineață mă întâlnesc cu radioascultătorii postului național de radio. Adaptarea n-a fost grea pentru că toată viața jurnalistică am avut preocupări privind economia.

Parafrazând un film celebru, "Privește înapoi cu mânie", ce vedeți dacă aruncați o privire retrospectivă?

În perioada anilor 1990, politicienii noștri își plimbau ochii prin lume și căutau un

model de dezvoltare pentru România, fără să înțeleagă câteva lucruri esențiale. Un model de reușită este caracteristic fiecărei țări în parte, și nu tuturor țărilor de pe planeta aceasta. Pe de altă parte, noi avem un model românesc de dezvoltare, este cel cuprins între 1859 - de la Unirea Principatelor Române și până în 1938 - anul de vârf al economiei interbelice. Un an mai târziu a început războiul. Privind înapoi și văzând că ai un model de reușită de care te poți lega, pot spune că este un motiv de mândrie. Trebuie să înțelegem că trăim într-o lume în care ne comparăm cu trecutul, pentru că asta arată cât am urcat noi și cât au urcat cei care sunt contemporani cu noi, dar din alte țări.

Potrivit INS, suntem 19,9 milioane de locuitori împărțiți în 7,1 milioane de gospodării/familii. La un calcul simplu, venitul total pe o gospodărie este de 2.713 de lei pe lună, adică 1.022 lei de persoană. Cu astfel de venituri se înaintea foarte greu. Cheltuielile de consum ocupă 71%, iar cele pentru investiții - 1,2% ! Cu astfel de distribuție nu are cum să se miște gospodăria.

Comparându-ne și raportându-ne cu/și la celelalte țări din Uniunea Europeană, ce ne iese?

Vă propun un exercițiu. Să ne imaginăm că avem în față un tablou, cu cele 28 de țări

din Uniunea Europeană, și să trasăm trei coloane: una cu numărul de locuitori din fiecare țară, alta cu valoarea PIB-ului și a treia cu PIB pe locuitor la paritatea standard a puterii de cumpărare. Cifrele ne ajută să desenăm, de la stânga sus spre dreapta jos, o linie oblică cu trei de șapte. Primul șapte îl încercuim în prima coloană — populația din fiecare țară, România fiind a șaptea țară din UE după numărul de locuitori. Un al doilea șapte, îl încercuim în numărul 17, pe coloana a doua, ceva mai jos, unde sunt valorile PIB-ului în expresie monetară. Acolo, cu un PIB de 150 de miliarde de euro, România este pe locul 17. Și linia va merge în continuare, în jos, până la locul 27, România fiind a 27-a țară, în ceea ce privește PIB-ul pe locuitor la paritatea puterii de cumpărare. În spațele nostru mai sunt bulgarii. Dacă ne uităm în sus, de acolo din coadă, unde suntem noi, o să vedem că sunt mai multe țări cu populații mult mai mici, dar cu volume ale PIB-ului mai mari. Ei, dacă judecăm lucrurile așa, nu aș putea să spun că cineva din această țară ar putea să fie mândru de acest tablou. Mai ales că știm care sunt cauzele.

Și care ar fi aceste cauze?

Pe de o parte istoria care a plusat masiv cu acțiuni care ne-au tras înapoi, iar pe de altă parte faptul că în această țară nu dăm nicio atenție educației

financiare. O recentă analiză făcută la nivelul Uniunii Europene arată că România și Bulgaria ocupă locurile codage în ceea ce privește educația financiară. Și asta e o cauză. Avem o împărțire a populației anapoda, mai mulți pensionari decât salariați, care reprezintă o alta cauză. Avem, de asemenea, o productivitate a capitalului foarte mică, avem capital puțin în companiile românești din care peste 40% dintre ele au datoriile mai mari decât întreaga lor avere. Acestea sunt lucruri cu care nu ne putem mândri, dar nu putem să judecăm decât într-un singur fel. Trăim în această țară și trebuie să punem toți umărul, astfel încât această realitate să fie schimbată. Vorbim despre faptul că se trăiește greu în România, că sunt bani puțini și oameni care se plâng, pe drept cuvânt, că o duc foarte greu, dar se vorbește foarte puțin despre cauzele acestei realități. Și despre vina noastră pentru aceste realități. Când spun vina noastră nu folosesc o exprimare retorică, e de esență, pentru că toți suntem vinovați pentru ceea ce ni se întâmplă, în mai mică sau mai mare măsură.

Domnule consilier Adrian Vasilescu, pensionarii sunt categoria cea mai vulnerabilă a populației. Ce le rezervă anul 2016?

Întrebat odată ce înseamnă filosofia, un gânditor a răspuns

că este ceea ce toată lumea știe că este. Ce le rezervă anul 2016 pensionarilor? Răspunsul este cumva asemănător. Le rezervă ceea ce toată lumea știe că le rezervă. Este limpede pentru toată lumea: cei mai mulți dintre pensionari au o viață grea. 2016 nu va aduce o schimbare pentru bugetul lor. Sunt, nu puțini, cei care își mai găsesc un loc de muncă, fie în sectorul privat, fie în sectorul de stat: profesori, medici, ingineri etc., de care este nevoie pentru că nu avem surplus în aceste domenii.

Cât mai rezistă sistemul de pensii?

Eu sper să nu ajungem în situația în care statul să nu mai aibă mijloace financiare pentru a alimenta bugetul de pensii. Cel puțin, deocamdată, nu se întrevede o asemenea situație. Amenințările - care se transmit pe canalele media că se va prăbuși sistemul de pensii - le consider neserioase.

Pentru cei cu pensii sub 800 de lei sunt casele de ajutor reciproc ale pensionarilor o soluție imediată?

În general casele de ajutor reciproc sunt o soluție. Din păcate, aici se cotizează pentru că nu se poate altfel. Pensionarul apelează la ceea ce a strâns și la ce îi mai dă în plus casa de ajutor reciproc, dar baza împrumutului pe care îl ia un vârstnic de la un C.A.R.P. este propria contribuție. E bine

că există astfel de asociații precum cea a dumneavoastră, e bine că se strâng acolo niște sume, e bine că poate să existe sistemul acesta al rotației; Unii fac, alții nu fac împrumuturi de la C.A.R.P. Este o soluție pentru ameliorarea anumitor nevoi stringente.

Sunteți un adept al conceptului de îmbătrânire activă? Noi, în cadrul asociației noastre avem un centru destinat socializării, petrecerii timpului într-un mod cât mai activ și mai atractiv.

Chiar dacă sociologii vehiculează acest concept, eu cred că îmbătrânirea activă înseamnă și altceva, vizavi de ce mi-ați spus că aveți un centru de socializare, cu astfel de activități. Aici lucrurile se împart: sunt foarte mulți pensionari care trăiesc în familii solide și frumoase și niciun centru nu le va asigura o viață mai fericită decât în acestea. Pentru alții, însă, adică cei care sunt singuri și nu mai au familie e bine că există cineva care îi ajută și care face ceva și pentru ei. Aici depinde de omnia - apropo de titlul gazetei și asociației dumneavoastră - celor care fac așa ceva, de imaginația lor, de competența și dăruirea pentru astfel de acțiuni absolut necesare.

**Jurnalist
Ionuț CRIVĂȚ**

Academicianul Constantin Bălăceanu-Stolnici, probabil, ultimul boier de viță veche al României, este un reputat om de știință, medic neurolog, profesor de Neuropsihologie și Anatomie a Sistemului nervos, membru de onoare al Academiei Române, membru al Academiei Oamenilor de Știință din România și al Academiei de Științe Medicale din România. Este, totodată, Director de Onoare al Institutului de Antropologie „Fr. I. Rainer” al Academiei Române și Președintele de Onoare al Societății Academice de Antropologie. Urmaș al Bălăcenilor, veche familie de oameni vrednici aparținând nobilimii din Țara Românească, domnul academician ne-a acordat un interviu în exclusivitate, în care ne spune cum vede domnia sa, acum un veritabil Senior, situația vârstnicului din România, problema sistemului de pensii și, de ce nu, cum e să fii activ la 93 de ani!

Domnule academician Constantin Bălăceanu-Stolnici, care este părerea dumneavoastră de specialist despre conceptul vehiculat de sociologi privind îmbătrânirea activă?

Acest concept nu este promovat numai de sociologi, dar și de gerontologi, de geriatri. Este foarte util pentru dezvoltar-

Acad. Prof. Dr. CONSTANTIN BĂLĂCEANU-STOLNICI:

“Clasa politică actuală este depășită de problemele persoanelor vârstnice”

ea unei vieți cu o calitate mai bună, pentru cei care au ajuns la o anumită vârstă, să continue să lucreze. Să nu stea și să se lase furați de acel **dolce farniente** clasic vârstei a treia. Eu vă dau exemplul meu: am 93 de ani, dar am două funcții. Sunt directorul unui institut al Academiei Române și profesor la o universitate privată. În plus, scriu cărți, public articole, susțin conferințe.

Atunci, cum credeți că ar putea fi aplicat acest concept vârstnicilor din România?

Este destul de dificil, mai ales că depinde de categoria de vârstnici. În principiu, trebuie de la început creată o mentalitate în care vârstnicul să nu fie marginalizat, să nu fie trimis la colțul societății, sau cum spune un mare gerontolog, să nu fie omorât prima dată social, ci

trebuie să se găsească soluții ca oamenii aceștia să lucreze. În unele țări, cum sunt Statele Unite ale Americii, există tipuri de voluntariat unde aceste persoane sunt angrenate activ în diverse acțiuni cu efecte sociale, culturale și așa mai departe. Un bătrân nu trebuie să stea cu brațele încrucișate.

Domnule profesor, cum îi vedeți încadrați pe vârstnicii marginalizați de societate și de autorități, pe viitor, în acest marasm socio-economic din care nu mai ieșim?

Este foarte complicat să dau un pronostic, pentru că problema nu se pune numai din punct de vedere social, economic sau politic. Chestiunea este mult mai avansată, e de natură antropologică. Populația vârstnică a crescut foarte mult din punct de vedere demografic în raport cu scăderea numărului de nașteri, în primul rând. În al doilea rând, media de viață a crescut foarte mult. Astfel, raportul dintre populația activă și populația pensionată s-a deteriorat față de ceea ce era și constituia baza sistemului de pensio-nare, așa cum l-a gândit Otto von Bismarck în secolul XIX. *(Sistemul, inițiat de cancelarul german în 1889, se baza pe principiul potrivit căruia fiecare persoană trebuie să contribuie la un sistem de pensie de-a lungul vieții, din suma colectată plătindu-se pensionarii - n.r.)*

Eu nu sunt un economist, nu sunt un sociolog, dar nu văd ca acest sistem care a funcționat atâta vreme cât erau două, uneori chiar trei persoane active pentru un bătrân - și era foarte bine- să mai funcționeze acum când sunt, în unele locuri, chiar și trei bătrâni pentru o persoană activă. Problema rezolvării situației economice și sociale a persoanelor vârst-nice este una care depășește astăzi clasa politică și chiar și pe sociologi.

Excelență, “îmbătrânim” doar noi, românii? Putem vorbi de o generalizare a problemei?

Problema pensionarilor este una dificilă. Este o problemă care se va accentua nu numai în România, ci la nivel planetar în deceniile viitoare. Trebuie găsită o altă formulă pentru rezolvarea suportului material al oamenilor în vârstă. În ceea ce ne privește pe noi, formula veche nu mai funcționează. Nu au de unde să vină banii care să susțină financiar bătrânii, pentru că nu prea mai avem populație activă. Așa că, încă din timpul vieții active, ar trebui fiecare să acumuleze niște bani, să-i depună în fonduri de pensionare, altă soluție nu există.

Sunteți, domnule academician, o persoană activă, prin definiție și prin profesie...

Așa este. Mă trezesc la 8 dimineața, iar până la 8 seara

lucrez. Mă duc la universitate și predau studenților, mă duc la institut, conduc institutul, doctorate, post doctorate, mai susțin câte o conferință, scriu cărți, citesc, mai scriu niște comunicări științifice. Scriu acum la al patrulea volum al Amintirilor mele și lucrez foarte mult pe laptop. Din discuția cu dumneavoastră am înțeles că aveți și un Centru de Zi unde îi inițiați pe vârstnici în tainele internetului și ale calculatorului. Este un lucru extraordinar, nu numai să comunice cu rudele din străinătate, dar pot să citească literatură, să vadă filme, să se informeze. Au acces la marile enciclopedii ale lumii...și mai au acces și la jocuri, care sunt, pe undeva, distractive. Mă feresc de ele... pentru că sunt captivante. Nu mă laud, dar sunt un om activ!

Care ar fi, după dumneavoastră, viața ideală a unui vârstnic?

Asta depinde de structura și capacitățile fiecăruia: mentale, biologice, imunologice, dar, în general, îl văd ca având o activitate în societate și, așa cum am spus și susținut mai devreme: angajându-se în diferite activități cu aceste computere, care sunt la îndemâna multor vârstnici și nu necesită un efort foarte mare.

Domnule academician, vă mulțumim!

**Jurnalist
Ionuț CRIVĂȚ**

Pachetul integrat pentru combaterea sărăciei

Calitatea vieții persoanelor vârstnice este un obiectiv prioritar al politicilor sociale pe care autoritățile publice locale și centrale trebuie să îl atingă pentru a asigura o bună funcționalitate a societății. În plus, promovarea unei incluziuni sociale și protecția populației vârstnice trebuie percepută nu numai ca o nevoie a societății, ci mai mult, ca un drept fundamental ce respectă principiile și valorile omului – dreptul „la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile

sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boala, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa.” (Articolul 25 din Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite).

Nevoile persoanelor vârstnice sunt multiple, sunt diverse, sunt încă neacoperite de sistemul de protecție socială și serviciile sociale dezvoltate. Progresul agresiv al nevoilor sociale sub impactul fenomenelor sociale precum: îmbătrânirea populației, sărăcia, a determinat în ultimii

ani crearea unui dezechilibru între ritmul de dezvoltare și implementare al politicilor sociale destinate vârstei a treia, creând o imagine a neadaptării autorităților publice centrale și locale la multitudinea schimbărilor sociale și totodată o presiune mare asupra organizațiilor neguvernamentale.

Datele Institutului Național de Statistică arată faptul că în anul 2014 rata sărăciei și a excluziunii sociale pentru segmentul de populație cu vârsta peste 65 de ani atingea un procent de 34% din totalul populației României.

Pachetul integrat pentru combaterea sărăciei propus de Guvernul României prevede o

serie de măsuri pentru toate categoriile de vârstă, inclusiv pentru persoanele vârstnice, măsuri ce au drept scop atingera obiectivelor Strategiei 2020. Așa cum a fost prezentat în cadrul dezbaterii organizate pe 17 februarie de către Primul-Ministru al Guvernului României, domnul Dacian Cioloș, acest pachet „reprezintă prioritățile de intervenție pe care Guvernul și le-a propus să le continue sau să le demareze în cursul acestui an pe durata mandatului... E vorba de un plan de măsuri organizat în 47 de măsuri, în 47 de fișe, și grupate pe etape din viață în așa fel încât să putem oferi un fel de plasă de siguranță celor mai săraci din România, indiferent de vârstă și să oferim un pachet de măsuri pe diferitele etape ale vieții unui om atunci când are nevoie de un sprijin. În plus, dincolo de această abordare individuală pe categorii de vârstă există și măsuri pentru întreaga familie, măsuri care vizează îmbunătățirea locuințelor sau mă-

suri care vizează sănătatea în mediul rural.”

S-au avut în vedere, astfel, măsuri de combatere a sărăciei adaptate pentru grupuri țintă în funcție de vârstă: 0 ani, 0-3 ani, 3-6 ani, 6-18 ani, 16-24 ani, 24-65 ani, peste 65 de ani.

Pentru segmentul de populație vârstnică Guvernul propune un număr de 6 măsuri ce au ca obiectiv reducerea gradului de sărăcie pentru persoanele de vârstă a treia aflate în risc social, protecția socială și incluziunea socială a persoanelor cu vârsta de peste 65 de ani.

Aceste măsuri se identifică în:

❑ **Implementarea și monitorizarea Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice** – o măsură ce are în vedere atingerea obiectivelor strategice și transversale ale Strategiei naționale pentru promovarea îmbătrânirii active

și protecția persoanelor vârstnice. Acest lucru va aduce un câștig prin reducerea cheltuielilor publice și poate contribui la creșterea de venituri pentru persoanele vârstnice. Pentru a putea aplica corespunzător această măsură este necesară modificarea Legii asistenței persoanelor vârstnice – Legea Nr. 17/2000 și atingera obiectivelor strategiei de înființare a unui departament de sprijin și promovarea conceptului de îmbătrânire activă și a unui departament pentru îngrijire de lungă durată;

❑ **Bunicii comunității – implicarea vârstnicilor în programe de îngrijire a copiilor** – o acțiune ce urmărește angajarea persoanelor vârstnice în creșe, reușind astfel să se asigure personalul necesar îngrijirii copiilor, iar vârstnicii au posibilitatea

de a-și rotunji veniturile. De asemenea, pentru pregătirea vârstnicilor în sfera îngrijirii copiilor se are în vedere organizarea de cursuri de pregătire. Și în cazul acestei măsuri, propunerea Guvernului în ceea ce privește schimbările ce se impun este cea de modificare a Legii asistenței persoanelor vârstnice – Legea Nr. 17/2000.

□ **Centre comunitare multifuncționale** – măsură ce se adresează tinerilor, copiilor dar și vârstnicilor, iar pentru această categorie socială se are în vedere înființarea de cluburi ale pensionarilor și crearea de oportunități de învățare. Prin această măsură se urmărește îmbunătățirea calității vieții persoanelor din comunitate, iar implementarea acesteia poate avea rezultate pozitive în ceea ce privește diminuarea costurilor directe cu beneficiile sau prestațiile sociale.

□ **Garanții pentru vârstnici – Condiții speciale pentru angajatori cu lucrători vârstnici** – prevede flexibilizarea condițiilor de lucru adaptate vârstnicilor. Angajatorii vor fi încurajați să investească în dezvoltarea competențelor angajaților și vor beneficia de facilități fiscale dacă angajează vârstnici. Prin această măsură se vor aduce beneficii prin relaxarea bugetului de stat,

și creșterea bugetului asigurărilor pentru șomaj și a bugetului asigurărilor sociale. De asemenea, se va asigura un stil de viață activ și o calitate a vieții crescută.

□ **Finanțarea serviciilor de îngrijire la domiciliu a persoanelor vârstnice** – măsură cu un impact pozitiv asupra promovării gradului de integrare socială, independență a persoanelor vârstnice prin furnizarea de asistență medicală și socială preventivă. Această măsură va fi atinsă prin derularea de proiecte de către autorități, ONG-uri și furnizori privați de servicii sociale.

□ **Reducerea traumei sociale și de familie provocate de patologia asociată vârstei a treia** – măsură care are în vedere prevenția bolilor și consiliere. Un astfel de demers este benefic pentru a preîntâmpina acutizarea intervențiilor și îmbunătățirea calității vieții persoanelor care suferă de Alzheimer.

Elaborarea acestor măsuri s-a făcut în acord cu Strategia națională privind îmbătrânirea activă și protecția persoanelor vârstnice și Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei, precum și o serie de alte priorități și obiective stabilite de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. De asemenea, acestea urmăresc și modificări legisla-

tive în ceea ce privește Legea Nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, iar realizarea lor necesită o serie de corelări a unor surse de finanțare atât din fonduri europene: POCU 2014-2020 (Programul Operațional Capital Uman 2014-2020), PNDR 2014-2020 (Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020), POR 2014-2020 (Programul Operațional Regional 2014-2020), cât și prin alocări de la bugetul asigurărilor pentru șomaj.

Măsurile propuse prin acest pachet de combatere a sărăciei pentru persoanele vârstnice sunt oportune în vederea promovării incluziunii sociale a persoanelor de vârstă a treia, însă constituie un set de intervenții pe termen scurt pentru diminuarea efectelor fenomenului de sărăcie asupra unui segment vulnerabil din populația țării. Măsuri și acțiuni pentru combaterea unui astfel de fenomen stau la baza unor politici publice dezvoltate pe termen lung și a unui sistem de asistență restructurat, iar cele propuse de Guvern se pot concretiza într-un astfel de puncte de plecare esențial în atingerea acestei ținte. Ne punem speranțele într-o aplicare cât mai rapidă și eficientă a măsurilor destinate vârstei a treia pentru creșterea calității vieții vârstnicilor din România și respectarea drepturilor acestora la o viață demnă.

**Asistent social
Antonia-Milena TOMESCU**

Fundația pentru
Dezvoltarea
Societății
Civile

Proiect finanțat prin granturile SEE 2009-2014, în cadrul Fondului ONG în România

CONSULTARE PUBLICĂ

„Vârsta a treia – prioritate pe agenda publică locală”

În data de 17.02.2016, Asociația Casa de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „OMENIA” București, împreună cu partenerii săi, Institutul de Cercetare a Calității Vieții și Opportunity Associates România, a organizat dezbaterile cu tema „Vârsta a treia - prioritate pe agenda publică locală”. Găzduit de Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Academia Română, evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților publice locale, ai ONG-urilor furnizoare de servicii sociale pentru vârstnici, dar și reprezentanți ai mediului academic.

Descentralizarea tot mai accentuată a serviciilor sociale și nevoia substanțială de astfel de servicii în rândul persoanelor vârstnice impune dezbaterile problematice vârstii a treia la nivelul municipiului București și identificarea unor soluții care să devină prioritate pe agenda publică locală. În cadrul acestor dezbateri au fost prezentate exemple de bune practici din sectorul public și non-profit, în domeniul serviciilor pentru vâr-

sta a treia la nivel local, și au fost discutate diversele probleme cu care se confruntă furnizorii de servicii sociale pentru vârstnici din municipiul București.

Lipsa personalului calificat în domeniul serviciilor sociale, dar și cea a acreditării serviciilor, lipsa de transparență în distribuirea fondurilor de la casa de asigurări, birocrăția, insuficiența serviciilor de îngrijire la domiciliu, informarea deficitară privind drepturile persoanelor vârstnice reprezintă doar câteva dintre problemele discutate.

Pornind de la aceste problematice, au fost propuse câteva soluții viabile pentru depășirea acestei crize care afectează nu mai în municipiul București viața a câtorva zeci de mii de persoane vârstnice:

- ❑ Realizarea unor cercetări/hărți a nevoilor sociale ale persoanelor vârstnice;
- ❑ Introducerea unor pachete de stimulare a ocupării posturilor în serviciile sociale în zona rurală;
- ❑ Crearea unui grup de lucru axat pe capacitatea de po-

litici publice pentru vârsta a treia;

- ❑ Implicarea mediului academic într-o măsură mai mare în rezolvarea problemelor persoanelor vârstnice;
- ❑ Creșterea absorbției fondurilor europene, flexibilizarea accesului și o mai mare transparență;
- ❑ reorganizarea Organismelor Intermediare Regionale și identificarea unor măsuri alternative de gestionare a fondurilor, flexibilizarea cîștelor de sarcini și perfecționarea controlului.

„Problematicele serviciilor sociale în România se regăsește de 25 de ani. Vârsta a treia nu a reprezentat niciodată o prioritate pe agenda publică. Agenda Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice a fost dominată ani buni de problema pensiilor și nu a serviciilor sociale. Capacitatea de a realiza politici a autorităților publice locale și centrale este redusă. Capacitatea de advocacy este cea mai importantă în acest sens. Interesul de a crea un forum de politică publică pe

Caritas, în parteneriat cu Asociația C.A.R.P. „OMENIA”, **Cețățeni activi la puterea a treia** reprezintă o provocare, întrucât rezultatul final îl constituie crearea Parlamentului seniorilor. Persoanele vârstnice trebuie să fie mai implicate în activitățile de lobby și advocacy și trebuie să constituie parte din societate.”

Maria Crângașu, Coordonator comunicare Confederația Caritas România.

Proiectul „Vârsta a treia - prioritate pe agenda publică” este implementat de către Asociația C.A.R.P. “OMENIA” București, în parteneriat cu Institutul de Cercetare a Calității Vieții și Opportunity Associates România. Beneficiarul acestui proiect este Federația Națională “OMENIA” a C.A.R.P.-urilor din România. Proiectul este finanțat prin granturile SEE 2009 – 2014, în cadrul Fondului ONG în România, Componenta 5 - Dezvoltarea Capacității ONG-urilor. Rețele și Coaliții, Subcomponenta 5.1 Sprijin pentru coaliții și rețele la nivel regional și național și pentru think-tank-uri. Durata proiectului: 14 luni (1 Martie 2015 – 30 Aprilie 2016). Costul total eligibil: 103.743,00 Euro (cofinanțare 29.430,00 Euro).

**Sociolog
Ionuț ARDELEANU**

problema vârstnicului a crescut și trebuie găsit un echilibru între argumentele tehnice și cele politice”. **Prof. Univ. dr Mihaela Lambru, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea București.**

„În teorie, o soluție ar putea consta și în fondurile europene. În practică, atât timp cât nu se flexibilizează accesul la aceste fonduri, este foarte dificil de realizat ceva. Absorbția de fonduri trebuie să se facă flexibil și transparent. Fondurile europene actuale nu sunt bine structurate. Spre exemplu, DGASPC Sector 1 nu poate aplica, întrucât zona București-Ilfov este peste media europeană din punct de vedere al PIB-ului și se vor primi foarte puține fonduri. Identificarea unor măsuri alternative de gestionare a fondurilor, flexibilizarea caietelor de sarcini și perfecționarea controlului pentru ca aceste fonduri să

poată constitui o soluție în special pentru ONG-uri, mai ales pe partea de economie socială.” **Dănuț Ioan Fleacă, Director general Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sector 1.**

„Caritas a realizat un barometru de opinie derulat între 2012 și 2015 au fost incluși 160 reprezentanți ai autorităților publice locale și ai organizațiilor neguvernamentale. În urma acestui barometru s-au identificat: lipsa de informare privind drepturile persoanelor vârstnice; lipsa de finanțare pentru dezvoltarea de servicii diversificate și adecvate nevoilor persoanelor vârstnice; lipsa de specialiști: medici geriatri, asistenți sociali, asistenți medicali etc. Totodată, este esențială și implicarea persoanelor vârstnice direct în procesul de lobby și advocacy. Noul proiect implementat de la începutul anului acesta de către

Pentru informații oficiale despre granturile SEE și norvegiene accesați www.eeagrants.org și www.fondong.fdsc.ro
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a granturilor SEE 2009-2014

AGE launches capacity-building toolkit to advocate for an age-friendly EU

Based on several years of AGE's accumulated knowledge and experience in testing and developing participatory approaches, this toolkit aims to spread the word and support older people and their organisations to advocate for age-friendly EU. Anyone willing to influence decision and policy making processes in the field of ageing and/or impacting older people can also use this toolkit.

The guide wants in particular to support AGE members and other older people organisations in influencing EU and national policies that are relevant for older people, building partnerships and in staying up-to-date on relevant EU policies and funding opportunities. The toolkit is based on several projects and initiatives in which AGE was directly involved such as AFE INNOVNET, INNOVAGE, ASCE and WeDO projects. It is aimed to be a step-by-step guide, from planning to evaluation, of a campaign for an age-friendly EU.

The toolkit includes:

- Background information on ageing and why we need age-friendly environments;
- An action model that can be adapted to a wide range of campaigns;
- Tips and tricks to help you plan and assess your strategies and actions;
- Tools to implement specific advocacy actions.

The toolkit aims to be a good starting point for any organisation of older people wishing to promote a more positive vision of ageing and of older people, and come with concrete proposals in how to do it. It gives you some ideas on where to start, how to build your case and how to spread your message.

AGE lansează un ghid de consolidare a capacității de advocacy pentru o Uniune Europeană prietenoasă tuturor vârstelor

Pe baza experienței și cunoștințelor dobândite de-a lungul anilor în testarea și dezvoltarea unor abordări participative, Platforma AGE a dezvoltat un set de instrumente care are drept scop informarea și susținerea persoanelor vârstnice, dar și a organizațiilor din care fac parte, în vederea promovării unei Uniuni Europene prietenoasă tuturor vârstelor. Aceste instrumente pot fi folosite de oricine este interesat să influențeze deciziile și procesele de creare a politicilor în domeniul vârstei a treia.

Ghidul vine în sprijinul membrilor AGE, precum și a altor organizații de persoane vârstnice, în demersurile acestora de influențare a Uniunii Europene și a politicilor la nivel național destinate vârstei a treia, de încheiere de parteneriate, precum și de actualizare cu date relevante a politicilor Uniunii Europene și a oportunităților de finanțare. Acest ghid are la bază o serie de proiecte și inițiative la care Platforma AGE s-a implicat în mod direct, proiecte precum: AFE INNOVNET, INNOVAGE, ASCE și WeDo.

Reprezintă un ghid al unei campanii pentru o Uniune Europeană prietenoasă, realizat în etape, începând de la planificare până la evaluare.

Ghidul cuprinde:

- Informații fundamentale despre îmbătrânire și de ce avem nevoie de medii prietenoase tuturor vârstelor;
- Un model de acțiune care poate fi adaptat unei game vaste de campanii;
- Îndrumări și sugestii care să ajute la planificarea și evaluarea propriilor strategii și acțiuni;
- Instrumente necesare realizării de acțiuni de advocacy specifice.

De asemenea, setul de instrumente se dorește a fi un important punct de plecare pentru o organizație de persoane vârstnice care dorește să promoveze o perspectivă pozitivă asupra îmbătrânirii și asupra populației vârstnice, și vine cu propuneri concrete în ceea ce privește modalitățile de realizare a acestora. Oferă câteva idei despre cum să începi, cum să-ți construiești cauza și cum să transmiți mai departe mesajul tău.

Continuarea materialului din numărul 4/2015

“Strategia UE privind Schimbările Demografice – Includerea potențialului populației vârstnice a Europei”

Care sunt politicile prioritare de care avem nevoie pentru a sprijini o Strategie a UE privind Schimbările Demografice?

I. Angajarea persoanelor în vârstă pentru revigorarea economică:

- Realizarea, în timp, a unei creșteri economice sănătoase va fi o condiție absolută pentru implementarea cu succes a unei astfel de Strategii, precum și multe altele. Aceasta ar putea permite crearea mai multor locuri de muncă pentru toate vârstele, garantarea unui nivel adecvat de pensii și va ajuta la sporirea autonomiei persoanelor în vârstă.

- Din această perspectivă, este esențial, ca dincolo de strategiile de creștere obișnuite urmărite de Uniunea Europeană să se recunoască potențialul economic și social al persoanelor în vârstă; O astfel de recunoaștere vizibilă ar stimula, pe de o parte, crearea de locuri de muncă ce necesită competențe sociale și relaționale, precum și know-how tehnic și, pe de altă parte, un val de inovație în multe segmente ale pieței, cum ar fi monitorizarea sau asistența pentru deplasare.

II. Îmbunătățirea protecției drepturilor fundamentale ale persoanelor în vârstă:

- Îmbunătățirea responsabilității Uniunii de a duce la îndeplinire drepturile tuturor cetățenilor săi, inclusiv ale persoanelor în vârstă, prin programe relevante, politici și legislație, în plus față de scoaterea în evidență a prevederilor Tratatelor UE privind non-discriminarea;

- Susținerea adoptării unei strategii cuprinzătoare a UE cu privire la drepturile fundamentale, care să acopere toate articolele din Carta Drepturilor Fundamentale,

adunând împreună toți actorii, inclusiv întărirea colaborării între serviciile societății civile, și inter-instituționale, cu scopul implementării potrivite a articolului 25 (drepturile persoanelor în vârstă) din Carta Drepturilor Fundamentale;

- Contribuirea la adoptarea mult-așteptatului proiect de Directivă privind dreptul la tratament egal, ce ar oferi Uniunii Europene instrumente relevante pentru a lupta împotriva discriminării, în toate domeniile vieții cetățenilor săi;

- Creșterea coerenței, în modul în care Uniunea respectă drepturile omului în propriile acțiuni, ale Statelor

Centrul de Zi OMENIA, locul în care seniorii sunt încurajați să realizeze activități de îmbătrânire activă, sănătoasă și demnă

Membre și în politicile UE față de țările terțe; încurajarea Statelor Membre să monitorizeze discriminarea pe criteriu de vârstă, în special discriminarea ascunsă;

- Promovarea cetățeniei active, în rândul tuturor categoriilor de vârstă atunci când se promovează pe scară largă dialogul civic – prin oferirea unei voci persoanelor vârstnice, în special celor mai vulnerabile;

III. Sprijinirea mediilor în care se realizează prietenia între generații, prin noi investiții și inovație la nivel național, regional și local:

- Lansarea unui Pact, privind schimbările demografice, prin atragerea autorităților regionale și locale, împreună cu toate celelalte părți relevante interesate, și asigurarea adecvată de fonduri, cu sprijinul UE;

- Promovarea prieteniei între generații, ca cel mai important sprijin pentru o îmbătrânire activă și sănătoasă, prin toate procesele și inițiativele relevante, naționale și ale UE, și mobilizarea actorilor de la toate nivelurile, în vederea adaptării condițiilor vieții de zi cu zi la nevoile populației europene în curs de îmbătrânire;

- Includerea, pentru următoarea perioadă de planificare financiară (după 2020), în cadrul Fondurilor structurale, a unui obiectiv privind sprijinirea adaptării mediilor de lucru la nevoile populației noastre în

îmbătrânire, în vederea realizării unei Uniuni Europene bazată pe un mediu prietenos între persoanele de vârste diferite;

- Promovarea de acțiuni locale destinate dezvoltării unei imagini pozitive a fenomenului îmbătrânirii, în rândul furnizorilor de servicii, angajatorilor, precum și factorilor locali de decizie.

IV. Reorientarea Strategiei Europa

2020 și a ciclului economic al Semestrului European pentru a gestiona schimbările demografice:

- Asigurarea că bugetele naționale și politica fiscală sunt în conformitate cu clauza socială, prevăzută în Art. 9, TFUE (Tratatul Financiar al UE) și cerințele sale, pentru a garanta o protecție socială adecvată și lupta împotriva sărăciei și excluziunii sociale;

- Reechilibrarea priorităților economice cu dimensiunea socială, în implementarea reformelor naționale, prin integrarea obiectivelor sociale din Europa 2020 în procesul Se-

Asociația C.A.R.P. "OMENIA" oferă seniorilor posibilitatea de a lucra pentru o perioadă mai lungă cu facilități de formare și condiții de muncă adaptate lor, și de a se bucura de o viață demnă

mestrlui European;

- Continuarea reformelor sistemelor de protecție socială, pentru a se asigura că venitul minim al persoanelor în vârstă este suficient pentru a le permite un trai în demnitate, și că accesul lor la serviciile sociale este universal;

- Crearea unor condiții de muncă prielnice pentru toate vârstele, și care să valorifice experiența și abilitățile practice ale lucrătorilor mai în vârstă;

- Asigurarea că reformele piețelor forței de muncă, efectuate prin intermediul Semestrului European, protejează lucrătorii mai în vârstă împotriva discriminării, pe criteriu de

vârstă, la locul de muncă, prin salarii mici, exploatare economică, contracte de muncă precare sau condiții de muncă neprietenoase;

- Furnizarea de servicii de îngrijire adecvate, care să ajute la reconcilierea vieții de familie și a celei petrecute la muncă;

- Monitorizarea, în cadrul Strategiei Europa 2020 și a Semestrului European, a progreselor înregistrate de către Statele Membre, în asigurarea îndeplinirii obiectivelor sociale ale UE;

- Integritatea conceptului de egalitate de gen, indiferent de vârstă, în toate politicile, cu scopul de a diminua și de a preveni lacunele de egalitate între sexe, persistente de-a lungul vieții, și anume, de salarizare, de carieră și nivel al pensiilor diferit între femei și bărbați.

V. Îmbunătățirea accesibilității și promovarea design-ului pentru toți:

- Elaborarea unei propuneri legislative pentru un Act european privind accesibilitatea;

- Sprijinirea design-ului pentru toți și a standardizării, ca mijloace concrete de implementare a accesibilității și de a sprijini serviciile și produsele destinate persoanelor mai în vârstă;

- Stimularea sprijinului pentru economia de argint, pentru a satisface nevoile determinate de creșterea rapidă a numărului de persoane în vârstă din UE, simultan cu stimularea angajării forței de

muncă și a economiei;

- Facilitarea introducerii produselor standardizate, în proiectele de cercetare în domeniul industriei de tehnică de calcul (ITC), precum și transferul rezultatelor cercetării în standardizare, pentru a promova soluții ITC inovative, ușor de utilizat și interoperabile, care să sprijine îmbătrânirea activă și sănătoasă și viața independentă;

- Promovarea accesului la formare profesională și activități de învățare pe tot parcursul vieții, pentru persoanele de toate vârstele.

VI. Asigurarea accesului la sănătate de calitate și la îngrijire pe termen lung, pentru a trăi în demnitate:

- Încurajarea Statelor Membre pentru a menține principiul asumării riscului de dependență la nivelul întregii comunități, prin protecție socială obligatorie;

- Consolidarea bunăstării individuale și a calității vieții la bătrânețe, printr-un acces universal la serviciile esențiale; de exemplu, ar trebui introduse standarde de calitate pentru serviciile de sănătate și cele de îngrijire pe termen lung, la care să adere și autoritățile publice;

- Asigurarea că instrumentele privind drepturile omului sunt aplicate în practică, în întreaga gamă de servicii de îngrijire existente, cum ar fi în instituțiile, în serviciile de îngrijire la domiciliu, precum și în

alte tipuri de servicii de îngrijire pentru persoanele în vârstă;

- Promovarea Cartei Europene a drepturilor și responsabilităților persoanelor în vârstă care au nevoie de îngrijire și asistență pe termen lung;

- Sprijinirea unei oferte cuprinzătoare de servicii de îngrijire, mergând de la prevenirea sistematică până la dezvoltarea unui mediu prietenos pentru vârstnici;

- Creșterea investițiilor publice eficiente, în serviciile de îngrijire pentru persoanele în vârstă dependente și luarea în considerare a rolului lor pozitiv în sprijinirea ocupării forței de muncă (așa cum sunt prevederile privind îngrijirea copiilor) și nu doar ca un cost pentru bugetul public.

Strategia UE privind schimbările demografice a fost lansată în data de 07.12.2015, cu scopul de a aduce împreună autoritățile publice locale, regionale și naționale, organizațiile societății civile, universitățile și companiile private pentru a-și lua angajamentul de a coopera și implementa soluții și măsuri care să sprijine îmbătrânirea activă și sănătoasă, ca răspuns comprehensiv la îmbătrânirea populației.

În prezent, un număr de 77 de organizații au afirmat dorința de a se implica în implementarea strategiei, inclusiv 46 de autorități publice locale și regionale europene.

**Sociolog
Ionuț ARDELEANU**

Standarde de calitate în domeniul serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice

Anul 2012 a fost anul în care Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a adoptat un nou act normativ în domeniul serviciilor sociale, mai exact Legea Nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale. Noul act normativ, așa cum reiese chiar din articolul 1, vine să reglementeze „procesul de evaluare, certificare, monitorizare și control pentru asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale”.

O schimbare din acest punct de vedere este considerată binevenită. Organizațiile neguvernamentale din România, societatea civilă, beneficiarii de servicii sociale, grupurile vulnerabile și, mai ales, sistemul de asistență socială din România, aveau nevoie de o schimbare din acest punct de vedere, de o nouă orientare în domeniul calității. Avem nevoie de servicii calitative pentru a putea crea o punte de echilibru în societatea actuală, între clasele sociale și pentru a diminua stereotipurile sau altfel

spus, ca să putem crea o nouă imagine a societății actuale în care grupurile vulnerabile să nu mai fie privite ca aspecte negative, iar calitatea vieții acestora să fie percepută ca o normalitate, și nu o povară într-un sistem prea sufocat sau nedezvoltat.

Chiar dacă ne-am obișnuit cu o legislație complexă și cu norme ulterioare de aplicare exagerat de complexe, nu contestăm necesitatea acestei noi viziuni asupra promovării unor servicii sociale calitative. Este esențial însă de înțeles faptul că o complexitate a procesului în această direcție nu trebuie să îngreuneze inițiativele și demersurile principalilor actori sociali – ONG-urile – experții din teren care asigură prin mijloace diverse aceste servicii sociale la un alt nivel, calitativ superior.

Legea Nr. 197 pe 2012, conform Articolului 10, alineatul 1, prezintă ca principale etape ale procesului de acreditare a unui furnizor: evaluarea, aprobarea sau respingerea cererii de acreditare, eliberarea

certificatului de acreditare sau notificarea respingerii cererii, înregistrarea furnizorului în Registrul electronic unic al serviciilor sociale.

Pentru organizațiile care își desfășoară activitatea în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice există, ca și în legislația anterioară, standarde minime de calitate pentru acreditarea serviciilor, prevăzute în Ordinul nr. 2126 din 05 Noiembrie 2014 privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale, în anexele:

- Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare organizate ca centre rezidențiale destinate persoanelor vârstnice – **Anexa Nr. 1**;

- Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale cu cazare, organizate ca locuințe protejate pentru persoanele vârstnice – **Anexa Nr. 2;**
- Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale acordate în comunitate, organizate ca și centre de zi destinate persoanelor adulte - **Anexa Nr. 6;**
- Standarde minime de calitate pentru serviciile sociale acordate în comunitate, destinate persoanelor adulte – **Anexa Nr. 7;**
- Standarde minime de calitate pentru serviciile de îngrijiri la domiciliu pentru persoane vârstnice – **Anexa Nr. 8.**

Noutatea legislativă în acest domeniu se regăsește în Capitolul II al Legii Nr. 197 pe 2012, Articolul 8, unde se specifică faptul că furnizorii pot acorda servicii sociale doar în situația în care dețin certificat de acreditare, iar serviciile sociale dezvoltate pot fi asigurate doar în baza unei licențe de funcționare. Aceasta reprezintă, de altfel, și schimbarea majoră adusă în domeniul serviciilor sociale. Astfel, pentru ca un furnizor să poată asigura servicii sociale grupului vulnerabil pe care îl reprezintă trebuie mai întâi să se acrediteze

ca furnizor de servicii sociale, apoi, pentru fiecare serviciu pe care dorește să îl asigure, trebuie să dețină o licență de funcționare a acestuia. Pentru organizațiile neguvernamentale noi, asociații și fundații, care doresc să se acrediteze, procedura pare una dublă. Aceasta trebuie mai întâi să depună un dosar de acreditare ca furnizor de servicii sociale, apoi pentru fiecare serviciu social pe care dorește să-l înființeze trebuie depus un alt dosar de licențiere a serviciului social.

Procedurile de acreditare a furnizorilor, respectiv licențiere a serviciilor sociale, precum și alte reglementări în domeniul serviciilor sociale pot fi consultate în actele normative în vigoare:

- **Legea Nr. 197 din 2012** privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- **Hotărârea Nr. 118 din 19 februarie 2014** pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 197/2012 privind asigurarea calității în domeniul serviciilor sociale;
- **Ordinul Nr. 424 din 2014** privind aprobarea criteriilor specifice care stau la baza acreditării furnizorilor de servicii sociale;

- **Ordinul Nr. 2126 din 05 noiembrie 2014** privind aprobarea Standardelor minime de calitate pentru acreditarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, persoanelor fără adăpost, tinerilor care au părăsit sistemul de protecție a copilului și altor categorii de persoane adulte aflate în dificultate, precum și pentru serviciile acordate în comunitate, serviciilor acordate în sistem integrat și cantinelor sociale;

- **Hotărârea Nr. 867/2015 din 14 octombrie 2015** pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale.

Acreditarea ca furnizor de servicii sociale, precum și licențierea serviciilor sociale destinate persoanelor de vârstă a treia constituie un pas esențial în îmbunătățirea și susținerea calității vieții acestei categorii vulnerabile și, totodată, reprezintă un element cheie și deosebit de însemnat pentru politicile publice în domeniul protecției sociale a vârstnicilor din România.

**Asistent social
Antonia-Milena TOMESCU**

Indiferent de forma sub care se manifestă, abuzul și orice act de violență îndreptat asupra unei persoane este o gravă încălcare a drepturilor fundamentale ale omului și a devenit o problemă socială mondială. Abuzul este definit ca un tipar sistematic de comportamente manifestat la nivel relațional, și este folosit pentru a dobândi sau menține puterea sau controlul asupra unei persoane. Manifestat în oricare dintre formele pe care le poate lua, abuzul asupra unei persoane vârstnice aduce prejudicii grave și pe termen lung atât din punct de vedere fizic, al sănătății, cât și din punct de vedere psihologic, conducând astfel la o deteriorare progresivă și accelerată a condiției umane și sociale a acesteia. Atenția asupra acestui comportament social negativ a crescut în ultimii ani și pe fondul dezvoltării îngrijorătoare a fenomenului de îmbătrânire a populației.

Actele de abuz sau violență se întâlnesc fie la nivelul familiei, al comunității sau chiar în cadru instituțional. În cazul situațiilor de abuz în cadrul familiei, violență domestică, acestea sunt generate de o serie de factori ce acționează fie independent unul de celălalt, fie simultan. Printre cel mai des întâlniți factori determinanți se numără: situația financiară (dificultăți financiare), stresul provocat de condiția socială, depresia, furia, stigmatizarea

Violența și abuzurile asupra vârstnicilor – generalități și prevenție

și diferențele generaționale, gelozia etc.

Totodată, studiile arată faptul că există o serie de factori care favorizează apariția actelor de violență sau abuzul asupra unei persoane vârstnice. De cele mai multe ori acești factori se raportează fie la nivel individual, fie la nivel familial sau în cadrul comunității, și sunt strâns legați de mediul cultural și educația fiecărui membru al comunității în parte.

Abuzul capătă forme diverse în funcție de impactul pe care îl are asupra persoanei vârstnice, victimă a actului de violență:

- Abuzul psihologic: emoțional, abandon, amenințări, privarea de libertate, umilire, condamnare, intimidare, hărțuire, agresivitate verbală, privarea de servicii etc.;
- Abuzul fizic: forme de violență fizică - lovire, pălmuire, îmbrâncire, abuzul de medicamente, constrângere, pedepse fizice etc.;
- Abuzul de natură sexuală: hărțuire sexuală, expunerea fizică - fotografiere sau filmare etc.;

- Abuzul prin neglijență: ne-supraveghere intenționată, ignorarea nevoilor de natură socială sau medicală, neacordarea îngrijirilor sau serviciilor necesare, aspect neîngrijit etc.;
- Abuzul discriminatoriu: orice formă de discriminare – vârstă, sex, rasă, religie etc.;
- Abuzul de natură financiară: furt, tâlhărie, fraudă, depozitarea de bunuri sau de locuință etc.;
- Abuzul instituțional: formă de abuz identificată în cazul persoanelor vârstnice instituționalizate – rele tratamente asupra persoanei, privarea de hrană, medicamente sau îngrijire medicală etc.

Potrivit datelor statistice ale Organizației Mondiale a Sănătății (octombrie 2015), 1 din 10 vârstnici este abuzat în fiecare lună. Tendința la nivel mondial indică faptul că populația cu vârsta peste 60 de ani se va dubla sau chiar tripla, de la 900.000.000 în 2015, la aproximativ 2 miliarde în anul 2050, acest lucru conducând la o creștere alarmantă a numărului de persoane vârstnice

abuzate. În această direcție, adoptarea unor planuri concrete și de lungă durată de intervenție și prevenție a violenței și abuzurilor în rândul vârstnicilor pare să fie tot mai stringentă.

Multitudinea nevoilor este cea care creează un mediu favorabil apariției unei forme de abuz sau violență îndreptată către o persoană vârstnică. Plecând de la acest punct, prevenția în cazul abuzurilor sau a oricărui act de violență îndreptate către o persoană vârstnică este direct legată de măsuri prompte și eficiente de intervenție, concretizate în servicii sociale și medicale specializate, dar și de o serie de acte normative în domeniul asistenței sociale și protecției sociale a persoanelor vârstnice. Intervențiile la nivel de comunitate trebuie să se centreze în primul rând pe conștientizarea de către membrii comunității a vulnerabilității vârstei a treia, a nevoilor cu care această categorie se confruntă, dar și pe acțiuni concrete de responsabilitate socială.

Strategia națională pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice elaborată de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice pentru perioada 2015–2020 a abordat o serie de măsuri de prevenție a abuzurilor asupra persoanelor vârstnice ca demers important în ve-

derea creșterii securității sociale. Cele mai importante măsuri urmăresc în principal: optimizarea legislației specifice în vederea prevenției cazurilor de abuz asupra vârstnicilor, extinderea și implementarea programelor în domeniu, campanii publice organizate în scopul conștientizării importanței prevenirii abuzurilor sub toate formele asupra persoanelor vârstnice. Pe lângă aceste măsuri, strategia aprobată mai vizează și crearea unei linii telefonice în vederea consilierii și furnizării acelor servicii specializate, dar și formarea de programe de instruire în domeniul prevenției abuzurilor asupra vârstnicilor.

Pregătirea personalului calificat în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice este un prim pas important în prevenirea cazurilor de abuz și violență împotriva vârstnicilor. Rolul asistentului social devine esențial într-un proces de prevenire a relexor tratamente aplicate vârstnicilor. El este centrat pe evaluarea situației sociale a unei persoane vârstnice, identificarea nevoilor și a măsurilor necesare promovării bunăstării. Asistentul social sau lucrătorul social își utilizează pregătirea profesională, dar și abilitățile pentru a asigura un plan de intervenție optim într-un caz de violență asupra unei persoane vârstnice. Menținerea contactului și asigurarea unui suport continuu

reprezintă un avantaj major pentru o persoană vârstnică abuzată, dar și pentru familia acesteia, în asigurarea unei îngrijiri adecvate. Intervențiile asistentului social sau ale lucrătorului social se pot realiza fie individual, fie la nivel de grup, prin implicarea membrilor familiei sau ai comunității în crearea și menținerea unui mediu protectiv. Acestea însă nu pot fi asigurate corespunzător dacă nu există reglementări specifice în domeniu sau programe naționale care să dezvolte și să implementeze măsuri actualizate de diminuare și prevenire a violenței și abuzurilor pentru persoanele vârstnice.

Amploarea acestui fenomen, a abuzului asupra vârstnicilor, a fost recunoscut și de secretarul general al Organizației Națiunilor Unite, Ban Ki-Moon, care a declarat ziua de 15 iunie – Ziua mondială de luptă împotriva relexor tratamente aplicate vârstnicilor.

În România, ziua de 15 iunie este sărbătorită de toate organizațiile care activează în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice prin dezvoltarea a numeroase programe de asistență socială, crearea și furnizarea de noi servicii socio-medicale în scopul promovării calității vieții și respectării drepturilor populației vârstnice.

**Asistent social
Antonia-Milena TOMESCU**

Independența României - 9 sau 10 mai?

Începutul lunii mai înseamnă sărbătorirea independenței României. Dacă în privința anului (1877) sau a lunii (mai) nu există divergențe de opinii, în legătură cu ziua există unele controverse. Să fi fost 9 sau 10 mai?

Momentul independenței venea pe fondul războiului ru-so-turc (1877-1878), conflict ce mocnea de o bună bucată de vreme și avea la bază dorința Imperiului Rus de a-și extinde influența în Peninsula Balcanică. Micul stat român a văzut în acest conflict momentul ideal de care putea profita pentru a ieși din dependența față de Imperiul Otoman.

Astfel, la 4 aprilie 1877, România semna, la București, o convenție militară secretă cu Imperiul Rus prin care armata rusă avea dreptul de a traversa teritoriul țării în drumul său spre Balcani. În schimb, Rusia se angaja să garanteze integritatea teritorială a țării. Pentru România, alegerea acestei soluții n-a fost fără riscuri. Se renunța astfel la garanția celor șapte Mari Puteri europene, stabilită prin Tratatul de la Paris din 1856. Rămânea doar garanția Rusiei. La 12 aprilie 1877, odată cu începerea războiului, și fără o declarație prealabilă, trupele rusești intrau pe teritoriul țării,

urmând a se concentra la sud de Dunăre. România se afla în stare de război. Urmează, la începutul lunii mai, proclamarea independenței.

La 9 mai 1877, în Parlament se aștepta un răspuns la interpelarea conservatoare cu privire la pregătirea armatei în vederea unui război. În discursul său, Mihail Kogălniceanu, ca ministru de Externe liberal, folosea o frază devenită celebră „Suntem independenți, suntem națiune de sine stătătoare” (răspunsul lui Kogălniceanu a fost publicat în „Monitorul Oficial”, nr. 118, din 27 mai 1877, pag. 3449-3453). Ca urmare a acestei cuvântări, Parlamentul a votat o rezoluție prin care a proclamat deplina independență a țării. Era vorba despre un act de voință internă

ce deschidea o nouă etapă în istoria României.

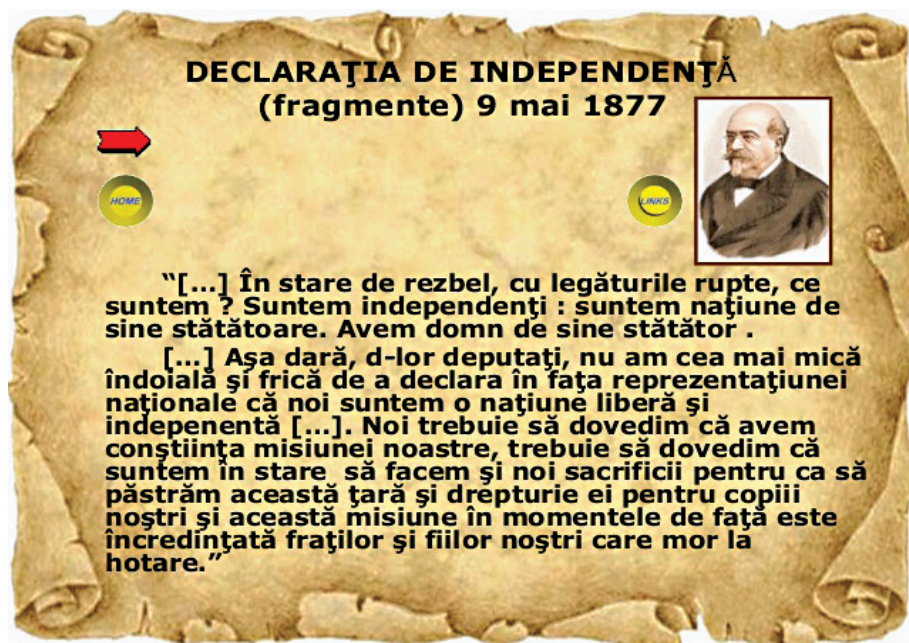
Reacțiile internaționale nu au întârziat să apară. Dacă pe plan național independența a generat un val de entuziasm, pe plan extern reacțiile au fost diferite. Astfel, Imperiul Otoman a calificat-o drept o rebeliune și a anunțat că își menține drepturile asupra României. Marea Britanie a considerat-o contrară tratatelor; Franța și-a manifestat regretul în fața faptului că România a renunțat la garanția colectivă; Austro-Ungaria avea o atitudine rezervată; Rusia a apreciat-o drept un act inoportun. Italia, în schimb, a aprobat gestul autorităților române, considerând actul ca fiind curajos.

Momentul proclamării independenței este descris plastic

și în memoriile regelui Carol I: „Sărbătoarea Națională de astăzi se celebrează de astă dată cu deosebire, ca fiind ziua independenței. După Tedeum la Mitropolie, într-un lung discurs, primul ministru Brătianu arată entuziasmul cu care România a intrat în noua ei formă de stat. În răspunsul său, Principele exprimă speranța că Europa va vedea în evenimentul sărbătorit astăzi realizarea vechii dorinți a românilor și un pas făcut înainte pentru asigurarea și întărirea ideii de Stat la Dunărea de Jos.”

În cadrul Congresului de la Berlin din iunie-iulie 1878, recunoașterea internațională a independenței României era condiționată de cedarea către Rusia a trei județe din sudul Basarabiei: Cahul, Ismail și Bolgrad (Rusia dorea să obțină astfel ieșirea la gurile Dunării), și de schimbarea a articolului 7 din Constituție, privitor la obținerea cetățeniei române (art. 44 din Tratat). Primele state care au recunoscut independența au fost Rusia și Austro-Ungaria, încă din toamna anului 1878, ele nefiind interesate în respectarea articolului 44 din tratatul de la Berlin. Germania, în schimb, a amânat recunoașterea Independenței până în februarie 1880 când a fost adoptată de către Parlamentul român legea de răscumpărare a căilor ferate construite de societatea Strousberg, astfel fiind satisfăcute cerințele bancherilor germani. Odată cu Germania, alte două importante mari puteri, Anglia și Franța, procedau și ele

la recunoașterea Independenței. Astfel se încheie drumul început în mai 1877.

Pentru data de 9 mai lucrurile sunt destul de clare, dar ziua de 10 mai are o dublă semnificație. Pe de o parte vorbim despre ziua instaurării monarhiei constituționale (la 10 mai 1866 intra în țară Carol I, marcând debutul unei domnii de 48 de ani, cea mai lungă din istoria țării noastre). Pe de altă parte, în 1877, la aceeași dată, intra în vigoare proclamația de independență. Constituția de la acea dată prevedea că orice act capătă putere legislativă doar după votarea sa în Parlament și semnarea de către rege. Art. 32 specifica „*Puterea legislativă se exercită colectiv de către Domn și reprezentațiunea națională. Reprezentațiunea națională se împarte în două Adunări: Senatul și Adunarea deputaților. Ori-ce lege cere învoirea a căror trele ramuri ale puterii legiuitoare. Nici o lege nu poate fi supusă sancțiunii Domnului de cât după*

ce va fi discutat și votat liber de majoritatea ambelor Adunări”.

După instaurarea regimului comunist, în încercarea de a șterge cât mai mult din memoria colectivă imaginea monarhiei, data sărbătoririi independenței era mutată pe 9 mai. Argumentul principal era acela că, la această dată, se vorbește, pentru prima oară, despre independență și „Camera ia act că războiul între România și Turcia, că rupearea legăturilor noastre cu Poarta și independența absolută a României au primit consacarea lor oficială”.

În discursul democratic contemporan a fost frecvent pusă în discuție data oficială pentru sărbătorirea independenței. Argumente există și de o parte și de alta... Indiferent ce am alege, cert este că începutul lunii mai înseamnă sărbătorirea unei etape în consolidarea statului român modern.

**Doctor în istorie
Ana Ioana IRICIUC**

Proiectul INCLUSIV la final

Conferința **Proiectul Inclusiv la final** desfășurată în data de 10 decembrie 2015 în București a marcat încheierea unui proiect, *Inclusiv – Rețea de centre suport pentru integrarea persoanelor vulnerabile pe piața muncii în 6 regiuni din România*, finanțat prin POSDRU, care a avut ca obiectiv principal depistarea și remedierea (prin cursuri de calificare, consiliere vocațională și sprijin calificat), pe cât posibil, a problemelor pe care le întâmpină categoriile vulnerabile pe piața muncii.

Partenerii din acest proiect (Pactul Regional Nord-Vest pentru Ocupare și Incluziune Socială), Universitatea Babeș-Bolyai - Cluj, World Vision România, Fundația pentru Dezvoltarea Asociațiilor de Ajutor Mutual, Mutualitatea Creștină din Belgia, au prezentat, pe rând, experiența avută de-a lungul a 20 de luni, cu părțile bune și cele rele. Proiectarea unui filmuleț a rezumat, în doar câteva minute, ceea ce **Inclusiv** a însemnat, atât pentru angajați, cât și pentru beneficiari.

INCLUSIV

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. Investește în oameni!

www.inclusiv.eu

De asemenea, au fost prezentate, în linii mari, aspectele generale ale proiectului (Ioana Hosu), beneficiarii proiectului (Oana Ivașcu), procedura de instruire (Nicolae Prodan), metodele de informare și de publicitate (Camelia Preda), serviciile oferite (Romana Chioreanu) și nu în ultimul rând, cercetarea efectuată și rezultatele obținute (Ștefania Isăilă). Acest segment a fost aprofundat, punându-se accentul pe rezultatele obținute pe fiecare categorie de persoane vulnerabile, în funcție de o serie de variabile (vârstă, etnie, mediu social, gen, educație etc.). Rezultatele se încadrează în ceea ce literatura de specialitate menționează a fi parametri normali, denotând seriozitate în aplicarea și interpretarea chestionarelor.

Reprezentanții ai Centrelor de Incluziune Socială din țară (Vest, Sud-Est, București-Ilfov, Nord-Est și Nord-Vest), atât profesori, cât și cursanți, și-au expus experiențele, precum și modul în care proiectul le-a schimbat perspectiva asupra vieții și, de ce nu, viitorul. Persoanele vulnerabile, fără prea multe șanse pe piața muncii, au căpătat calificarea și încrederea în sine necesare.

Conferința s-a încheiat printr-o discuție/dezbatere „*Cât de reală și de eficientă este incluziunea socială în România*”. Prin aceasta s-a pus accentul pe concluziile rezultate după 20 de luni de muncă, pe impactul avut asupra grupului țintă și, nu în ultimul rând, pe perspective.

**Doctor în istorie
Ana Ioana IRICIUC**

Cum se impozitează drepturile de proprietate intelectuală și care este forma juridică de contractare a lor potrivit Codului fiscal nou și vechi?

Drepturile de proprietate intelectuală sunt definite în noul Cod fiscal aprobat prin Legea nr. 227/2015, la titlul I "Dispoziții generale", art. 7 "Definiții ale termenilor comuni", pct. 13 astfel:

"13. *Dreptul de autor și drepturile conexe* – constituie obiect al acestora, operele originale de creație intelectuală în domeniul literar, artistic sau științific, oricare ar fi modalitatea de creație, modul sau forma de exprimare și independent de valoarea și destinația lor, operele derivate care au fost create plecând de la una sau mai multe opere preexistente, precum și drepturile conexe dreptului de autor și drepturile *sui-generis*, potrivit prevederilor Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, cu modificările și completările ulterioare."

Conform art. 61 din titlul IV al Codului fiscal nou privind categoriile de venituri supuse impozitului pe venit, din categoria acestor venituri, fac parte și veniturile din activități independente, definite de art. 67, astfel:

"Art. 67 (1) Veniturile din activități independente cuprind veniturile din activități de

producție, comerț, prestări de servicii, veniturile din profesii libere și *veniturile din drepturi de proprietate intelectuală*, realizate în mod individual și/sau într-o formă de asociere, inclusiv din activități adiacente."

"(3) Veniturile din valorificarea sub orice formă a drepturilor de proprietate intelectuală provin din drepturi de autor și drepturi conexe dreptului de autor, brevete de invenție, desene și modele, mărci și indicații geografice, topografii pentru produse semiconductoare și alte asemenea."

Aceste definiții sunt identice cu cele din Codul fiscal aplicat până la 31 decembrie 2015. Ce s-a schimbat în Codul/2016? Modul de încadrare al veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală la art. 70 față de art. 50, în sensul că în anul 2016 nu este prevăzută la art. 70 și deducerea contribuțiilor sociale obligatorii plătite, cum era prevăzut la art. 50 și era corect, dar și unificarea cotei forfetare de cheltuieli la 40% pentru ambele categorii de drepturi.

Considerăm că separarea la titlul V "Contribuții sociale obligatorii" a reglementărilor privind contribuțiile sociale ob-

ligatorii nu justifică omisiunea lor la titlul IV, art. 70 alin. (1) unde se prevede numai deducerea cotei de 40% din venitul brut, cotă care devine unică și pentru crearea unor lucrări de artă monumentală.

Schimbarea intervine evident și la art. 72 față de art. 52 din Codul vechi întrucât pentru reținerea la sursă a impozitului reprezentând plăți anticipate de 10% *nu se mai evidențiază distinct drepturile de proprietate intelectuală de veniturile din activități independente*, care se tratează separat la art. 74 în noul Cod, asta și pentru faptul că se reține și cota de 10,5% - vezi art. 149 - 150 din Titl. V - și cota de 5,5% - vezi art. 171 din titl. V - care este tratată numai pentru situația de la art. 73, respectiv art. 52.¹ care privește opțiunea exprimată în scris de stabilire a impozitului pe venit ca **impozit final**, deși în cazul art. 72, respectiv art. 52, nu este necesară opțiunea în scris a beneficiarului sumei, reținerea contribuției de 5,5% sau/și a contribuției de 10,5%, după caz (pensionarii și cei asigurați în sisteme proprii de pensii nu plătesc conform art. 150), fiind făcută în baza actului juridic încheiat cu

angajatorul-plătitor de drepturi. Includerea distinctă a drepturilor de proprietate intelectuală la art. 72 și separarea lor de veniturile din activități independente la art. 74 în noul Cod, față de tratarea lor împreună la art. 52 în Codul vechi, precum și la art. 137 alin. (1) lit. b) și la art. (1) lit. c), face să dispară acea reglementare care scutea aceste venituri de la plata cotei de 10,5% conform titlului IX.², art. 296.²² “Baza de calcul” alin. (1) a contribuției sociale unde era inclusă numai lit. e) privind drepturile la care impozitul se determină în sistem real nu și lit. f) care se referea la drepturile de proprietate intelectuală de la art. 52 alin. (1) – nu la cele de la art. 52.¹ -, dar și de plată a cotei de 5,5% conform art. 296.²³ “Excepții specifice”, alin. (2) unde lit. a) privind drepturile de autor de la art. 52 alin. (1) era lipsă, marja taxată fiind lit. b) – d) de la art. 52 alin. (1).

De remarcat că în noul Cod se reia art. 296.²³ la art. 171 alin. (4), după ce se transpune textul în noul cod, dar la sfârșit se pune o virgulă și se scrie: “cu excepția veniturilor din drepturi de proprietate intelectuală”, creând confuzie.

Dacă în Codul vechi, pentru lit. f) de la art. 296.²¹ alin. (1) unde intrau veniturile de la art. 52 alin. (1), *compuse din drepturi de proprietate intelectuală și din venituri din activități independente*, în baza art. 52.1 și a acordului scris al beneficiarului pentru fiecare raport

juridic/contract, **se reține**, la sursă, cota de 10,5% potrivit art. 296.²² alin. (4) – (5) și cea de 5,5% potrivit 296.²⁴ alin. (8), în noul Cod această reglementare este transpusă la art. 73, care se referă numai la drepturile de proprietate intelectuală, unde se face și mențiunea că se deduc contribuțiile sociale obligatorii de la titl. V, dar după ce s-a dedus cota forfetară (de **40%**) din venitul brut, impozitul devenind final prin aplicarea cotei de **16%**.

Ce se mai adaugă însă la art. 73 în Codul nou și considerăm că nu era cazul:

“(5) Contribuabilii nu au obligația de completare a Registrului de evidență fiscală și de conducere a evidenței contabile.”

Ce va verifica organul fiscal când va veni în control la acest contribuabil dacă nu are o evidență simplă ținută pe un document cumulativ care să fie transpus în Registrul de încasări și plăți care acum se numește Registrul de evidență fiscală?

Ce intră însă în noțiunea “raport juridic/contract” de la art. 73 din noul Cod ne spune art. 296.²² alin. (4) din Codul vechi pentru art. 296.²¹ alin. (1) lit. f) *“persoanele care realizează venituri în regim de reținere la sursă a impozitului din activități de natura celor prevăzute la art. 52 alin. (1), precum și cele care realizează venituri din asocierile fără personalitate juridică prevăzute la art. 13 lit.*

e)”, pe care îl cităm:

“Art. 296.²² (4) Pentru persoanele prevăzute la art. 296.²¹ alin. (1) lit. f), baza de calcul a contribuțiilor sociale este venitul brut stabilit și cheltuieli prin contractul încheiat între părți, diferența dintre venitul brut și cheltuielile deductibile prevăzută la art. 50, venitul din asocierie, valoarea comisi-oanelor sau onorariile stabilite potrivit legii în cazul expertizelor tehnice judiciare și extrajudiciare și orice alte venituri obținute, indiferent de denumirea acestora, pentru care se aplică reținerea la sursă a impozitului.”

Trebuie să mai extragem din Codul fiscal o anomalie pentru calculul contribuției sociale de sănătate care se găsește la art. 179 alin. (3) ce stă la baza stabilirii contribuției anuale datorate de persoanele fizice care realizează veniturile de la art. 170 alin. (1) lit. a) – f), unde la lit. a) *“venituri din activități independente”*, intră și veniturile din drepturi de proprietate intelectuală:

“Art. 179 (3) Contribuția anuală se calculează prin aplicarea cotei individuale asupra bazei de calcul, determinată ca sumă a bazelor lunare de calcul asupra cărora se datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate, aferente veniturilor prevăzute la alin. (1). Baza anuală de calcul nu poate fi mai mică decât valoarea a douăsprezece salarii de bază minime brute pe țară (care în anul 2016 este de **1.250 de lei**

de la **1 mai 2016** față de **1.050 de lei/sem.II 2015**) și nici mai mare decât valoarea a de **5 ori** câștigul salarial mediu brut înmulțit cu 12 luni. În cazul persoanelor fizice care realizează atât venituri din salarii sau asimilate salariilor, baza anuală de calcul a contribuției de asigurări sociale de sănătate utilizată la încadrarea în plafonul minim prevăzut se determină ca sumă a **tuturor bazelor lunare** de calcul asupra cărora se datorează contribuția de asigurări sociale de sănătate.”

Ca dovadă a faptului că cei care au elaborat Codul fiscal nou nu folosesc aceeași unitate de calcul a bazei la cele două contribuții de la articolele tit. V avem ca exemplu art. 149 unde

se stabilește ca bază maximă de calcul lunară a contribuției de asigurări sociale pentru veniturile din drepturi de proprietate intelectuală echivalentul a de **5 ori câștigul salarial mediu brut** utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat, prevăzut la art. 139 alin. (3), în vigoare în luna pentru care se datorează contribuția, iar la contribuția de sănătate se ia în considerare limita anuală obținută prin înmulțirea câștigului pe 12 luni. Dar acest câștig nu este stabilit lună de lună, ci anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat și pentru anul 2016 este de **2.681 lei** (față de 2.415 lei/2015, cu o creștere de **111%**). Cu ce fel de acte

juridice se face contractarea drepturilor de proprietate intelectuală? Cu contract civil de prestări de lucrări sau servicii, cu contract cu timp parțial de muncă încheiat în baza cap. VIII art. 101-104 sau cu munca la domiciliu în baza art. 105-107 din Codul muncii aprobat prin Legea nr. 53/2003, cu contract de mandat sau contract de comision. În cazul contractelor care au la bază CM și a contractul de mandat se rețin și obligațiile datorate de angajator de **15,8%** și **5,2%**, după caz, cu excepția pensionarilor (art. 150). Toate aceste precizări trebuiau făcute și în cuprinsul Codului fiscal nou.

**Expert contabil
Virginia Greceanu COCOȘ**

● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ●

Băncile - profit la finalul anului 2015 și previziuni pentru 2016

Finalul anului 2015 a fost unul pozitiv pentru sistemul bancar românesc. Dacă anul 2014 s-a încheiat cu pierderi importante, în 2015 s-a înregistrat un profit ce depășea 1 miliard de euro la jumătatea anului trecut. Acest rezultat pozitiv îl putem considera un succes în fața efectelor crizei din ultimii ani. Evoluția pozitivă a marcat și băncile românești precum Banca Transilvania care, în urma preluării Volksbank, a înregistrat un plus cumulat de peste 2 miliarde de lei. În topul băncilor s-au clasat și Banca Comercială Română cu un profit de 603 milioane lei, BRD cu 270 milioane lei și Raiffeisen Bank cu 225 milioane lei.

Ce rezervă anul 2016? Guvernatorul Băncii Naționale a României, Mugur Isărescu declara faptul că „anul 2016 se anunță un an tumultuos.” Dacă va fi așa sau nu, rămâne de văzut. Sperăm însă ca impactul pe care îl vor avea

schimbările și evenimentele ce se anunță să nu genereze o presiune excesivă asupra populației și consumului.

Bursele din China anunță o nouă criză mondială?

Anul 2016 a debutat cu dezechilibru surprinzător pe piața burselor. Pe 7 ianuarie 2016, bursele din Shanghai și Shenzen (China) se închid brusc după ce înregistrează o prăbușire de 7% în primele 30 de minute de tranzacționare. Efectele acestei scăderi dramatice s-au resimțit în scurt timp și în țările europene unde s-au înregistrat scăderi importante ale burselor de la Paris (scădere de 2,5%), Frankfurt (scădere de 3%), Milano (scădere de 3%) și Londra (scădere de aproximativ 2%). Pentru un spațiu european în care unele țări încă resimt efectele recesiunii, evenimentele din China trag un puternic semnal de alarmă cu privire la noua criză economică.

Ce prevede Legea bugetului asigurărilor sociale de stat nr. 339/2015 (MO nr. 941/19.12.2015) și Legea bugetului de stat nr. 340/2015 (MO nr. 942/2015)

În Monitorul Oficial nr. 941/19.12.2015 a fost publicată Legea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 cu nr. 339/19.12.2015.

Ce prevede această lege vom sintetiza în continuare.

1. Această lege prevede și autorizează veniturile pe capitole și subcapitole și cheltuielile, pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru:

- Bugetul asigurărilor sociale de stat;
- Bugetul asigurărilor sociale pentru șomaj;
- Bugetele instituțiilor publice finanțate parțial din venituri proprii;
- Reglementări specifice exercițiului bugetar al anului 2016.

Bugetul asigurărilor sociale de stat aferent sistemului public de pensii este pe anul 2016 echilibrat, veniturile fiind egale cu cheltuielile.

Bugetul sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale prezintă în anul 2016 un excedent de 228,9 milioane de lei.

Bugetul asigurărilor pentru șomaj, aferent sistemului asi-

gurărilor pentru șomaj prezintă în anul 2016 un excedent de 229,2 milioane de lei.

Bugetul fondului de garanțare pentru plata creanțelor salariale instituit prin Legea nr. 200/2006, prezintă în anul 2012 un excedent de 279,2 milioane de lei.

Pentru fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2016 s-a utilizat câștigul salarial mediu brut de 2.681 de lei față de 2.415/2015, conform art. 15 din lege, cu o creștere de 111%.

La art. 16 se stabilește cuantumul ajutorului de deces în cazul:

- a) Asiguratului sau pensionarului, la 2.681 lei;
- b) Unui membru de familie al asiguratului sau al pensionarului, la 1.341 lei.

În anul 2016 valoarea punctului de pensie este de 871,7 lei, față de 830,2 lei/2015, conform art. 17, deci indexat cu 5%. Pentru calculul cotei de 5,5% se rotunjește la 872 (vezi OUG nr. 57/2015 – MO nr. 923/11.12.2015, art. 44 pct. 2). Indicele de corecție prevăzut la art. 170 din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii

publice, este de 1,09.

Nivelul indemnizației sociale pentru pensionarii prevăzuți de OUG nr. 6/2009 privind instituirea pensiei sociale minime garantate, aprobată prin Legea nr. 196/2010, este de 400 de lei (art. 18).

Conform art. 19 din Legea nr. 339/2015, în cota de contribuție individuală de asigurări sociale prevăzută la art. 138 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal este inclusă și cota de 5,1% (față de 5% în 2015 și de 5,5% prevăzută în proiectul de buget inițial) aferentă fondurilor de pensii administrate privat, prevăzută de Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin art. 19 se indică art. 138 din Codul fiscal ca bază legală de stabilire a cotelor de contribuții obligatorii fără să se menționeze care sunt acestea. Deci, cotele de contribuție de asigurări sociale obligatorii, de stat și de șomaj, pentru anul 2016, sunt cele stabilite prin art. 138 lit. a), b), c) din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, astfel:

Art. 138

	TOTAL 01.01.2015	Din care:		TOTAL 01.01.2016	Din care:	
		Angajator	Angajat		Angajator	angajat
a) Pentru condiții normale de muncă	26,3	15,8	10,5	26,3	15,8	10,5
a) Pentru condiții deosebite de muncă	31,3	20,8	10,5	31,3	20,8	10,5
b) Pentru condiții speciale de muncă	36,3	25,8	10,5	36,3	25,8	10,5

Concluzie: Pentru toate condițiile nu s-au majorat în anul 2016 cotele față de anul 2015.

Cotele prevăzute mai sus se aplică începând cu veniturile lunii ianuarie 2016.

În baza prevederilor art. 29 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, cu modificările și completările ulterioare, ale art. 7 din Legea nr. 200/2006, cu modificările ulterioare și a art. 186 din Codul fiscal aprobat prin Legea nr. 227/2015, pentru anul 2016 se stabilesc următoarele cote ale contribuțiilor:

- a) Contribuția datorată de angajatori este de 0,5%;
- b) Contribuția individuală datorată de angajat este de 0,5%.

Art. 203:

Alin. (1): 0,15% - 0,85% aplicate asupra sumei veniturilor brute realizate lunar, pentru contribuția datorată de angajatori, diferențiată în funcție de

clasa de risc, potrivit prevederilor Legii nr. 346/2002 privind asigurarea pentru accidente de risc și boli profesionale, cu modificările și completările ulterioare;

Alin. (2): 1% în cazul șomerilor pe toată durata efectuării practicii profesionale în cadrul cursurilor potrivit legii.

Art. 211:

f) 0,25% pentru contribuția datorată de angajator la Fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale conform art. 7 alin. (1) din Legea nr. 200/2006, cu modificările ulterioare.

Cotele prevăzute mai sus se aplică începând cu veniturile aferente lunii ianuarie 2016.

2. Vom vorbi în continuare și de Legea nr. 340/19.12.2015 – MO nr. 942.12.2015 cu anexa la bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pe anul 2016 care prevede la art. 8 alin. (2) comple-

tarea deficitului acestui buget cu suma de 1.067,9 milioane lei alocată de la bugetul de stat prin Ministerul Sănătății, în baza art. 256 (4) din Legea nr. 95/2006.

Suma de 1.067,9 milioane lei cuprinde și contribuția trimestrială a furnizorilor de medicamente prevăzută de OUG nr. 77/2011, aprobată prin Legea nr. 184/2015 și cea provenită din art. 5 și 6 din OG nr. 17/2012, aprobată prin Legea nr. 280/2013 și reflectată în rezultatele exercițiului bugetar/2015, reportate în anul 2016. Veniturile și cheltuielile administrate în baza OUG nr. 77/2011 sunt constituite și venituri și cheltuieli ale FNUA-SS/2016.

Conform art. 8 alin. (5) din prezenta lege, pentru anul 2016, cotele de contribuții pentru asigurările de sănătate, prevăzute de art. 156 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal, sunt:

- a) 5,5% pentru contribuția individuală datorată de angajat și de celelalte categorii de persoane care au obligația plății contribuției direct sau cu plata din alte surse;
- b) 5,2% pentru cota datorată de angajatori.

Art. 194:

- 0,85% contribuția pentru concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate.

O sursă nouă a bugetului acestui fond este cea provenită din contribuția trimestrială

a furnizorilor de medicamente prevăzută de OUG nr. 77/2011 care se constituie ca venituri și se reflectă trimestrial în bugetul fondului, atât ca venituri, cât și cheltuieli.

Prin legea bugetului de stat, începând cu anul 2012, în bugetul MS, la cap. "Asigurări și asistență socială", sunt prevăzute și sumele reprezentând contribuția de asigurări sociale de sănătate datorată de pensionarii cu venituri din pensii mai mici de **740 de lei**, care se suportă din bugetul de stat, conform art. 224 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, republicată în MO nr. 652/2015, dar și a celorlalte categorii sociale prevăzute la alin. (1) și (2) ale art. 224 care sunt asigurate fără plata contribuției sau din alte surse.

În legea bugetului de stat pe anul 2016 nu se menționează creșterea salariului minim brut pe economie prevăzută inițial de 1.200 de lei/sem. I 2016 și 1.300 de lei/sem. II, față de 1.050 de lei/sem. II 2015, deci nu se va avea în vedere alt salariu mediu pe economie la stabilirea contribuțiilor sociale obligatorii la anumite categorii sociale, inclusiv la cele care nu realizează venituri, dar sunt obligate să se asigure prin Codul fiscal (vezi art. 145 alin. (1) lit. b) pentru contribuțiile sociale de stat și art. 179 alin. (3) pentru contribuțiile sociale de sănătate din Codul fiscal aplicabil din 2016). Din restricțiile puse pentru justificarea creșterii fondului de salarii/2016, care nu poate depăși fondul de salarii al anului 2015,

reîntregit la an cu creșterile de salarii aplicate în 2015 pentru medici (25%) și profesori (15%) de la 1 octombrie și personalul bugetar (10%) de la 1 decembrie, rezultă tocmai faptul că nu se are în vedere o creștere de salariu minim brut pe economie în 2016.

Produsul intern brut este de 746 miliarde de lei, iar deficitul este de 2,95% din PIB. Creșterea economică prognozată este de 4,1%.

Recomandăm legiuitorului ca pe viitor să nu mai facă trimiteri la Codul fiscal pentru cotele de contribuții datorate la bugetul asigurărilor sociale de stat, de șomaj, de sănătate și celelalte fonduri speciale, ci să le includă în legile respective.

**Expert contabil
Virginia Greceanu COCOȘ**

● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ● ȘTIRI ECONOMICE ●

România - creștere economică de 3,6% în 2015

Potrivit datelor Institutului Național de Statistică, România a înregistrat o creștere economică de 3,6% în al treilea trimestru al anului 2015. O analiză din punct de vedere al utilizării Produsului Intern Brut arată că această creștere s-a datorat în principal consumului înregistrat în gospodării, din punct de vedere al cheltuielilor, această creștere aducând un plus de 3,5% la PIB. Pe de altă parte, formarea brută de capital fix a adus un plus de 1,5%. Domeniile majore care au contribuit într-o manieră pozitivă la dezvoltarea Produsului Intern Brut s-au regăsit în zonele: comerț, informații și comunicații, industrie, impozitele nete pe produs. Aprecierile Comisiei Europene în ceea ce privește creșterea economică înregistrată

de țara noastră se apropie de cifra declarată, estimând astfel un procent de 3,5%.

Piața de leasing din România – trend pozitiv în 2015

Finalul anului 2015 a adus un real succes pentru piața de leasing din România care a înregistrat o creștere în procente de 21% comparativ cu aceeași perioadă din anul 2014. Zonele cu cel mai crescut interes le-au reprezentat autoturismele, echipamentele și imobiliarele. Celelalte zone au urmat însă un curs constant în ceea ce privește finanțarea. Potrivit Agerpres, companiile de leasing complementare băncilor ating cea mai mare cotă de piață, respectiv 80%. În prezent, piața de leasing este reprezentată printr-un procent majoritar de 86% de Asociația Societăților Financiare - ALB România.

Ce modificări noi se aduc prin Ordinul nr. 2634/2015 la Ordinul nr. 3512/2008 privind documentele financiar-contabile

În Monitorul Oficial nr. 910/9.12.2015 a fost publicat Ordinul MFP nr. 2.634/2015 privind documentele financiar-contabile care abrogă de la 1 ianuarie 2016 Ordinul MEF nr. 3.512/2008-MO nr. 870 bis/2008.

Acest ordin cuprinde următoarele anexe:

1. Anexa nr. 1 privind Normele generale de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile;

2. Anexa nr. 2 privind Normele specifice de utilizare a documentelor financiar-contabile;

3. Anexa nr. 3 privind modelele documentelor financiar-contabile;

4. Anexa nr. 4 privind Nomenclatorul documentelor financiar-contabile care se păstrează timp de 5 ani, cu începere de la data încheierii exercițiului financiar în cursul căruia au fost întocmite.

Modificările noi introduse prin ordin se referă la:

1) Precizarea nouă făcută la art. 3 din ordin este ca documentele financiar-contabile să conțină elementele obligatorii prevăzute la pct. 2 și 10 din Anexa nr. 1, adică la pct. 2 aceleași elemente, dar cu eliminarea de la ultima condiție a textului înclinat, plus a ultimei

liniute, iar la pct. 10, fost pct. 7, prin introducerea a două linii noi, cu textul înclinat:

“Pct. 2. Documentele justificative trebuie să cuprindă următoarele elemente principale:

- Denumirea documentului;
- Denumirea/numele și prenumele și, după caz, sediul persoanei juridice/adresa persoanei fizice care întocmește documentul;
- Numărul documentului și data întocmirii acestuia;
- Menționarea părților care participă la efectuarea operațiunii economico-financiare (când este cazul);
- Conținutul operațiunii economico-financiare și, atunci când este necesar, termenul legal al efectuării acesteia;
- Datele cantitative și valorice aferente operațiunii economico-financiare, după caz;
- Numele și prenumele, precum și semnăturile persoanelor care răspund de efectuarea operațiunii economico-financiare, *(ale persoanelor cu atribuții de control financiar preventiv și ale persoanelor în drept să aprobe operațiunile respective, după caz);*
- (alte elemente menite să asigure consemnarea completă a operațiunilor efectuate.)*”

...

Pct. 10. (fost pct. 7) Documentele contabile (registre, jurnale, file, note etc.) care servesc la prelucrarea, centralizarea și înregistrarea în contabilitate a operațiunilor economico-financiare consemnate în documentele justificative, întocmite manual sau prin utilizarea sistemelor informatice de prelucrare automată a datelor, trebuie să cuprindă elemente cu privire la:

- Denumirea entității;*
- Data întocmirii documentului contabil;*
- Felul, numărul și data documentului justificativ;
- Sumele corespunzătoare operațiunilor efectuate;
- Conturile sintetice și analitice debitoare și creditoare;
- Semnătura persoanelor responsabile cu întocmirea documentelor contabile.

Observație: Dispare viza de control preventiv propriu și avizul persoanelor îndreptățite să aprobe efectuarea operațiunii, ceea ce era mai important în stoparea cheltuielilor neoportune și ineficiente. Externalizarea vizei de control preventiv prin efectuarea ei de persoane specializate din afara unității nu justifică eliminarea acesteia de pe documente.

2) Pentru viză și aprobare s-a introdus un punct nou 5:

“5. Documentele justificative care stau la baza înregistrărilor în contabilitate angajează răspunderea persoanelor care le-au întocmit, vizat și aprobat, precum și celor care le-au înregistrat în contabilitate.”

3) La punctul 6 s-a introdus baza legală a carnetului de comercializare a produselor din sectorul agricol: Legea nr. 145/2014 pentru stabilirea unor măsuri de reglementare a pieței produselor din sectorul agricol.

4) Alt rabat la controlul operațiunii și asumarea răspunderii o constituie punctul 11 care elimină obligativitatea semnăturii celui care a întocmit documentul, în condițiile în care s-a introdus și semnătura electronică:

“11. În condițiile în care documentele financiar-contabile (documentele justificative și documentele contabile) sunt întocmite și preluate în contabilitate prin utilizarea sistemelor informatice de prelucrare automată a datelor, semnătura nu constituie element obligatoriu. În astfel de situații trebuie să se stabilească prin proceduri proprii modalități de identificare a persoanelor care au inițiat, dispus și aprobat, după caz, efectuarea operațiunilor respective.”

Ca expert contabil întreb cum se mai poate stabili responsabilitatea celui care a întocmit, avizat și aprobat sau înregistrat documentul respectiv?

Fac excepție documentele justificative în care se consemnează operațiuni de predare-primire a valorilor materiale și a mijloacelor fixe, unde la corectare, punctul 15 prevede necesitatea confirmării, “**prin semnătură**, atât a predatorului, cât și a primitorului.”

Și la punctul 12 se definește documentul electronic:

“12. Prin *document în format electronic* se înțelege documentul care conține informațiile prevăzute de prezentele norme și care a fost emis și primit în format electronic.”

5) La punctul 20, s-a eliminat o prevedere importantă din vechiul ordin, punctul 14:

“Corectarea înregistrărilor făcute în contabilitate se face numai pe baza notelor de contabilitate întocmite în acest scop.”

6) S-a schimbat ordinea de tratare a problemelor și la litera B s-a introdus “Reconstituirea documentelor financiar-contabile pierdute, sustrase sau distruse.” (fostă literă E).

Aici s-au eliminat toate detaliile utile precum punctul 46 ultima frază, punctul 47-48 prima frază, care preciza că “*vinovații suportă paguba adusă unității, salariaților sau altor unități, sumele respective recuperându-se potrivit prevederilor legale.*”

7) Următoarea problemă tratată este litera C “*Păstrarea și arhivarea* (nu “arhivarea și păstrarea”) registrelor de contabilitate și a celorlalte documente financiar-contabile” unde s-a re-

duc durata de viață de la 10 ani la 5 ani pentru bunurile la care termenul de păstrare a documentelor financiar-contabile care atestă proveniența acestora este perioada corespunzătoare duratei de viață utilă.

În cazul păstrării pe suport electronic a documentelor financiar-contabile, inclusiv a celor care au fost convertite din format hârtie în format electronic, nu este obligatorie aplicarea prevederilor Legii nr. 135/2007 privind arhivarea documentelor în formă electronică, republicată.

În cazul în care evidența contabilă este ținută cu ajutorul programelor informatice, documentele financiar-contabile se pot păstra pe suporturi tehnice, pe durata termenelor prevăzute de legislația în vigoare, cu condiția să poată fi listate în orice moment, în funcție de necesitățile entității sau la cererea organelor de control. Termenul de “arhivare” s-a înlocuit cu cel de “păstrare” la punctul 37 din ordinul nou unde s-a prevăzut ca operatorii economici la care se vor da în păstrare pe bază de contracte de prestări de servicii, cu titlu oneros, să fie autorizați, potrivit legii, în servicii arhivistice.

Evidența documentelor în arhivă se ține cu ajutorul Registrului de evidență, potrivit Legii Arhivelor Naționale nr. 16/1996, republicată, în care sunt consemnate și documentele intrate în arhivă, precum și mișcarea acestora în decursul

timpului.

8) Urmează litera D “*Registreele de contabilitate*” care era litera C.

Acestea se divid acum în:

D.1. Registrele de contabilitate obligatorii pentru entitățile care conduc evidența contabilă pe baza regulilor contabilității în partidă dublă și folosesc aceleași registre ca în vechiul ordin:

- ❑ Registru jurnal (cod 14-1-1);
- ❑ Registru inventar (cod 14-1-2);
- ❑ Cartea mare (cod 14-1-3), care poate fi înlocuită cu fișa de cont pentru operațiuni diverse.

D.2. Registrele de contabilitate obligatorii pentru persoanele care conduc evidența contabilă în baza regulilor contabilității în partidă simplă, în sistem real, care este un capitol nou fiindcă în ordinul vechi era numai un punct 20 dedicat persoanelor fizice care desfășoară activități independente și folosesc Registru jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b), unde se face trimitere la Ordinul nr. 170/2015 și Codul fiscal:

- ❑ Registru jurnal de încasări și plăți (cod 14-1-1/b);
- ❑ Registru inventar (cod 14-1-2/b).

Tot în baza Ordinului nr. 170/2015, dar pentru persoanele de la art. 2 lit. a) din ordin care se referă la “persoanele fizice și asocierile fără personalitate juridică ale căror venituri sunt supuse impozitului pe

venit” și optează să țină contabilitatea în partidă dublă se prevăd ca registre:

- ❑ Registru jurnal (cod 14-1-1);
- ❑ Registru inventar (cod 14-1-2).

Aceste registre sunt și la capitolul D.1., unde mai este în plus Cartea mare (cod 14-1-3), care noi considerăm că era necesară și aici fiindcă aceste persoane aplică Ordinul nr. 1802/2014 pentru operatorii economici, ordin neindicat în ordinul de față și sunt obligate să întocmească balanța de verificare, fără bilanț și cont de profit și pierdere. Cartea mare care stă la baza întocmirii balanței de verificare se poate înlocui cu fișa de cont pentru operațiuni diverse (cod 14-6-22 sau 12-6-22/a).

Nu se menționează nimic la acest capitol despre Registru de evidență fiscală indicat în Codul fiscal la titlul IV “Impozitul pe venit”, art. 68 alin. (8) – (9) (sau 86 alin. (1) pentru veniturile de chirie):

“(8) Contribuabilii pentru care determinarea venitului anual se efectuează în sistem real au obligația să completeze **Registru de evidență fiscal**, în vederea stabilirii venitului net anual.

(9) Modelul și conținutul Registrului de evidență fiscală se aprobă prin ordin al ministrului Finanțelor Publice.”

Dacă Ordinul MFP nr. 170/2015 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind contabilitatea în partidă simplă – MO nr. 139/24-2.2015,

dat în baza OG nr. 79/2014 de modificare a legii contabilității nu prevedea nimic, ca și OG nr. 80/2014 de modificare a Codului fiscal care îl introduce în Cod, ne așteptam ca în acest ordin să se menționeze acest registru și care este acest model, dar nu se face. Pentru cine s-a introdus atunci acest registru și când se va da ordinul așteptat?

9) Urmează lit. E “*Formele de înregistrare în contabilitate*”, care nu au suferit modificări esențiale (s-au înlocuit termenii “elemente de activități pasiv” cu “elemente de natura activelor, datoriilor și capitalurilor proprii”).

10) Urmează lit. F “*Criteriile minime privind programele informatice utilizate în activitatea financiar-contabilă*”, care erau la lit. G și unde nu s-au făcut modificări, dar s-a eliminat răspunderea unităților de informatică/persoanelor care efectuează lucrări cu ajutorul sistemului informatic pentru prelucrarea cu exactitate a informațiilor din documente, iar beneficiarii răspund pentru exactitatea și realitatea datelor transmise la prelucrare. S-a introdus la pct. 59 condiția ca să se prevadă în contracte “*clauze care să ateste că programele informatice nu permit modificarea procedurilor de prelucrare automată a datelor de către utilizatori.*”

**Expert contabil
Virginia Greceanu COCOȘ**

O schimbare de percepție

Vrăjitoarea cea rea nu era tocmai rea și în nici un caz nu era vrăjitoare... acesta a fost primul meu exercițiu lăuntric de schimbare a opiniei personale. Asistasem în clasa a-IV-a la o piesă de teatru împreună cu un văr, care acceptase ulterior să îl însoțesc la o întâlnire cu o fostă colegă de școală... care, spre surprinderea mea, era tocmai vrăjitoarea cea rea din piesa de teatru. Timp de 2 ore - cât a durat reprezentația - a reușit să mă convingă că este unul dintre cei mai malefici oameni. Am privit-o uluită alte 3-4 ore încercând să îmi explic o așa transformare a unei zgripțuroaice într-o doamnă distinsă.

Același exercițiu ne propune un poem, găsit asupra unui vârstnic ce a murit în secția de geriatrie a unui azil dintr-un oraș australian. Calitatea și conținutul său au impresionat atât de tare personalul, încât acesta a făcut copii care au fost distribuite fiecărei asistente din spital. Aceasta este singura moștenire lăsată omenirii de un om și care a făcut înconjurul lumii pe Internet.

Subiectul poemului este percepția persoanelor vârstnice, în care predomină aspectele negative cum sunt cele de: dependență, degradare, inutilitate, lipsa de perspectivă, apariția sau accentuarea tulburărilor de personalitate... În special percepția

ce influențează comportamentul personalului de îngrijire. Autorul descrie trăirile sale în raport cu acțiunile cotidiene a celor din jur și contrazice convingerea că specialiștii din domeniul social reacționează cel mai rațional, deoarece analizează fiecare persoană sau eveniment și ajung cu ușurință la esența lucrurilor. În realitate, această analiză solicită energie, iar cei mai mulți aleg să reacționeze instinctiv, într-o manieră primitivă. Așadar, pasiunea pentru a cunoaște natura umană nu reprezintă o garanție a unui comportament adecvat.

Vă prezint o traducere a acestui poem:

UN BĂTRÂNEL CIUDAT

Ce vezi, doamnă asistentă? Ce vezi?
La ce te gândești când te uiți la mine?
Un bătrân ciudat nu foarte înțelept,
Nesigur de obicei cu ochii îndepărtați?
Care încearcă să evite mâncarea; și nu-ți răspunde...
Care nu pare să observe lucrurile pe care le faci
Sunt ceea ce gândești? Sunt ceea ce vezi?
Deschide ochii doamnă asistentă: tu nu te uiți la mine.
O să-ți spun cine sunt; așa cum stau aici nemișcat,
Așa cum ascult de porunca ta, cum mănânc la voia ta.
Sunt acum un om bătrân căci natura este crudă.
Este o glumă pe care ți-o face vârsta, te face să pari un prost.

Corpul se destramă, harul și vigoarea, pleacă.
Există acum o piatră unde o dată am avut o inimă.
Dar în interiorul acestei carcase vechi - un tânăr încă locuiește,
Îmi amintesc de bucurii. Îmi amintesc de durere.
Și eu iubesc și trăiesc viața din nou.
Mă gandesc la anii prea puțini, care au trecut prea repede.
Și accept realitatea, nimic nu poate dura.
Deci, deschide-ți ochii, deschide-i și vezi.
Nu sunt un bătrân ciudat.
Uită-te mai aproape să mă vezi ..... pe mine !

Amintește-ți acest poem atunci când întâlnești o persoană în vârstă și acceptă provocarea de a-l găsi pe tânărul din interior. Percepția dumneavoastră poate marca relația cu el.

La final am să vă propun un exercițiu, care pentru mulți

ar părea sinistru. Vă rog să vă puneți în locul autorului acestui poem și să căutați în buzunare și să scoateți tot ce găsiți în ele, priviți cu atenție: asta e tot ce va fi declarat că ați lăsat în urmă dacă v-ar găsi o persoană fără suflare. Acum extindeți-vă căutarea: în

geantă, în mașină, în noptieră, la locul de muncă, în locuință, în toată lumea... scotociți cu atenție și identificați lucrurile importante ce le lăsați în urma existenței dumneavoastră. Ce percepție ați schimbat prin ele?

Asistent social, Olimpia IACOB

Sunt aproape sigur că senatorii României sunt de pe planeta Marte. Ei, venind dintr-un alt spațiu, se adaptează greu pe Pământ, au nevoie de mașini pentru deplasare, de șoferi care să le conducă, de secretare și consilieri, de condiții speciale de odihnă și de lucru. Și toate acestea „legal” obținute.

Noi i-am ales pentru că oamenii de pe Marte, adică marțienii, având în ei... ceva “extraterestru”, ne influențează gândurile când mergem la vot.

Dar, ceea ce este tare de tot, marțienii, adică senatorii, nu au părinți și bunici. De exemplu, doamna senator Cristiana Anghel vorbind cu alți marțieni, pardon senatori, vreo cincizeci la număr, după ce a primit un studiu privind IFN-urile organizate ca societăți și înregistrate la registrul comerțului, s-a gândit la aplicarea unei pedepse colective poporului român. Pe Marte aceste pedepse sunt interzise, dar pe Pământ, la români, se aplică în numele “directivelor europene”.

Și, uite așa, au votat eliminarea articolului 52 din Legea nr. 93 din anul 2009 privind IFN-urile, radiind pur și simplu titlul executoriu pentru contractele de împrumut și garanțiile reale și personale aferente.

Unde dai și unde crapă. Vrând să pedepsească cele aproximativ 200 de IFN-uri menționate au lovit, prin ricoșeu, în aproape 2.000 de case de ajutor reciproc ale salariaților și 193 de case de ajutor reciproc ale pensionarilor care totalizează un număr de 1.030.000 de salariați

Senatorii sunt de pe Marte

și, respectiv peste 1.400.000 de pensionari.

Prin aplicarea măsurilor o vei vedea pe bunica Adela de 93 de ani, care a garantat un împrumut al fratelui de 85 de ani, venind de la 80 de km depărtare, la judecătoria pentru că i se va impune sau nu poprire pe pensie. Va suporta cheltuielile de deplasare și de judecată, apoi pe cele cu executorul judecătoresc.

De unde vine necazul? La elaborarea Legii nr. 122 din anul 1996 privind casele de ajutor reciproc ale salariaților și a Legii nr. 540 din anul 2002 privind casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, nu făceam parte din Uniunea Europeană și nu aveam marțieni senatori, așa că nu s-au avut în vedere garanțiile reale și personale.

Legea nr. 93/2009 privind instituțiile financiare nebankare, apărută după aderarea la UE a venit să completeze și pentru casele de ajutor reciproc care sunt ONG-uri, cadrul legislativ și în același timp le-a inclus în “registrul de evidență” al BNR.

Dacă până în anul 2011 executarea silită se făcea la casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, direct prin casele de pensii, prin Legea nr. 287/2011 privind creanțele și Legea nr. 134/2010 privind codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare se face prin executorul judecătoresc și instanța de ex-

ecutare, acum procedura s-a extins prin eliminarea art. 52 din Legea nr. 93/2009.

Marțienii au hotărât să dea foc la toată livada pentru că un pom avea omizi. Se pare că pe Marte nu sunt pomi și nici părinți și bunici. Dar, au auzit de directivele europene pe care le aplică uneori exagerat.

Marțienii, dacă tot au venit pe Pământ, în România, ar trebui întâi să se documenteze la parlamentul suedez să vadă cât cheltuie acesta din banii poporului și cum se fac legile.

Dragi senatori marțieni, se apropie cutremurul cel mare, pardon alegerile. Dacă nu aveți părinți și bunici, nu aveți rădăcini la noi, ar fi bine să plecați pe altă planetă. Salarii vă luați, pensii și mai și, așa că vă rugăm abandonati-ne. Un pensionar prieten de-al meu îmi spune că nu toți senatorii sunt marțieni, ci numai vreo 50 care au susținut proiectul, iar pe ceilalți care au votat să-i ierte Dumnezeu. Dar, dacă sunt tot marțieni înseamnă că nu au nici părinți, nici bunici, nici Dumnezeu?

Hai să ne mutăm în altă țară, îi zic eu. Unde, mă? La 75 de ani și cu 1.000 de lei pensie unde să mă duc? Dar știi ceva? Eu mai am o speranță – copiii și nepoții! Crezi că-i pot învinge pe marțieni? Da!

**Pensionar
Gheorghe ALEXANDRU**

Eu, pensionar, cu cine votez?

Eu, pensionar român, nu știu cu cine să votez. Dacă în cei 26 de ani post revoluționari mă vedeam, de cele mai multe ori, alături de partidele politice de stânga și centru stânga, acum sunt complet dezorientat. De ce?

Codul fiscal este un cod mult prea "liberal", în care nu găsesc avantaje sau mai bine zis o minimă protecție socială pentru pensionari, pierzând și unele facilități acordate anterior.

Strategia națională privind îmbătrânirea activă pentru perioada 2015-2020 a rămas doar o copie a studiului Băncii Mondiale pe aceeași temă, fără aplicabilitate.

Strategia națională pentru combaterea sărăciei nu ajută marea masă a pensionarilor cu

nimic.

Ultimele coaliții guvernamentale, fie că era vorba de USL, fie fără liberali, mi-au aplicat lovituri răutăcioase, în perioada 2012-2015.

Creșterea diferenței între pensia socială și salariul minim net pe economie, m-a găsit pe mine, pensionar român nebancaț, nebancaț și fără posibilitatea de a face un împrumut la o casă de ajutor reciproc a pensionarilor deoarece prevederile codului de procedură civilă nu îmi mai dau nicio șansă.

Executarea silită prin instituția executorului judecătoresc, o procedură legală, europeană aplicată instituțiilor de credit, s-a extins și la casele de ajutor reciproc ale pensionarilor.

Sute de mii de pensionari

care "beneficiau" de executarea silită direct prin casele județene de pensii, printr-un protocol din anul 2001, au ajuns să plătească executorilor judecătorești sume apropiate uneori de valoarea împrumutului contractat.

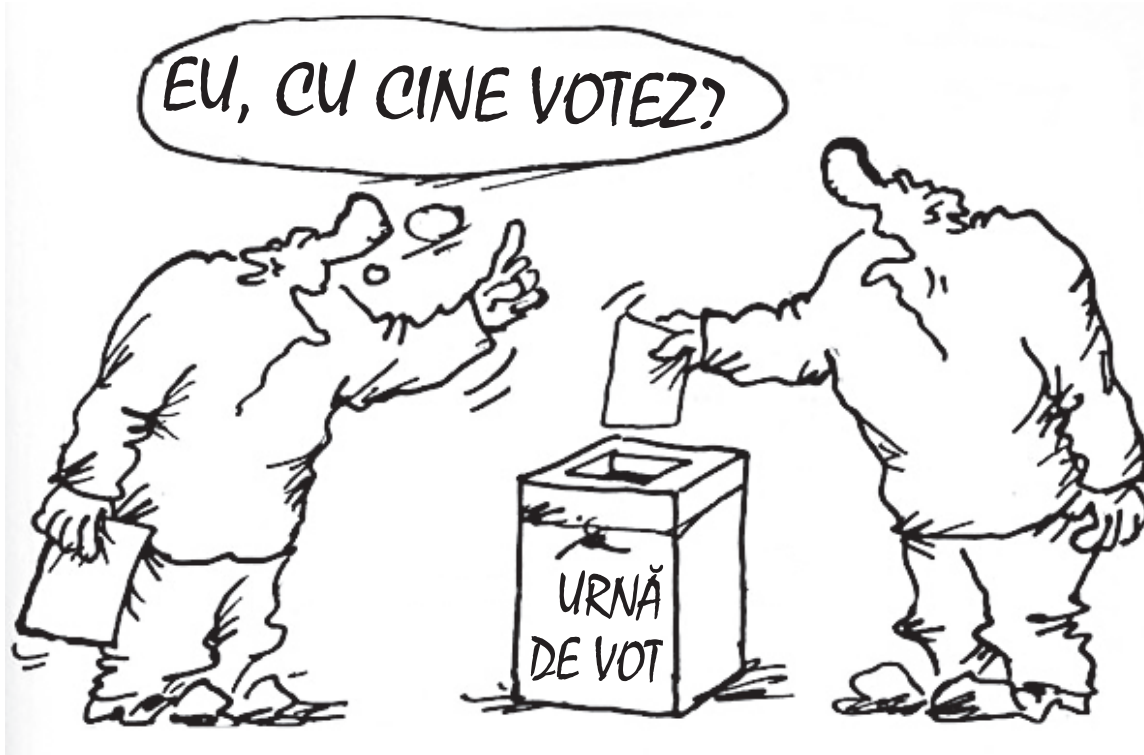
Ceea ce guvernul Năstase a dat, guvernul Ponta a luat.

Eu pensionar, nu aveam un depozit la bancă, dar aveam un fond la casa de ajutor reciproc a pensionarilor. Acești bani, împreună cu ai altora (membri asociați și ei), erau depuși în depozite la bănci, dar prin legea privind schema de garantare a depozitelor bancare nu mai sunt garantate.

Dar, cum un lucru rău nu vine singur, la pachet cu această lege ni s-a livrat și legea privind rezoluția bancară, prin care oricând o bancă ajunsă în situația critică, poate "confisca" depozitul, depus în numele unui grup de pensionari.

Așa că banii depuși de C.A.R.-uri și C.A.R.P.-uri, alături de fondurile de pensii, au devenit vulnerabili.

Cele două

legi menționate au fost cadoul de Crăciun pentru pensionari. Apariția lor din necesitatea alinierii la legislația europeană este corectă. Dar, românii nu au știut să negocieze la Bruxelles pentru a-și apăra 25% din populația țării.

Banca Națională a României era interesată să apere băncile, dar Guvernul României, trebuia să-și apere pensionarii României și lucrul acesta nu l-a făcut.

A, uitasem să menționez cadoul făcut de Guvernul României acelor pensionari apolitici, care își exprimă opțiunea doar în ziua votului.

Comisia Permanentă a Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice, cu știință și cu acordul MMFPSPV, a repartizat banii destinați sărbătoririi zilei de 1 Octombrie, Ziua internațională a Persoanelor Vârstnice pe

criterii politice, federațiilor de pensionari cu partide politice aflate la putere în suflet. Astfel, 4 milioane de pensionari fără apartenență politică au fost "pedepsiți" pentru îndrăzneala de a fi "apolitici".

Scrisorile transmise în perioada februarie – octombrie 2015 de Federația Națională "OMENIA" primului ministru, ministrului muncii, ministrului finanțelor publice, liderilor PSD și UNPR s-au lovit de un zid.

Acești lideri politici nu știu ce înseamnă părinți și bunici pensionari. Când au ajuns la putere au fost loviți de autism.

Dar, și cei plecați de la putere, liberalii, au rămas în continuare loviți de autism. Mesajul lor de partid de dreapta, ar trebui să fie unul clar, corect, dar până în prezent nu l-am văzut.

Vocea străzii, după tragedia de la Colectiv, inițial m-a spe-

riat. Credeam că îndeamnă la anarhie. Dar, disperarea acelor tineri era întemeiată. Partidele politice mari, cunoscute – nu mai reprezintă nici tinerii, nici adulții, nici pensionarii. Ele reprezintă interese meschine, de grup. S-au rupt de popor.

Partidele politice au scos în față permanent "regii și reginele tupeului" care au reușit să păcălească și să adune voturi. În afară de tupeul lor a intervenit și "greșeala" celui care s-a lăsat mituit cu un pachet, o găleată, sau o tigaie, 100 de lei ziua sau 50 de lei după ce se lasă întunericul.

Acum, cu patru luni înainte de alegerile locale, eu, pensionar român, nu am cu cine să votez. Aștept oferte serioase, nu minciuni electorale.

**Pensionar
George RĂDEȘTEANU**

BATRÂNA DOAMNĂ

Seara parșivă se prelinge în umbre murdare și mucegăite pe lângă pereți, peste tablouri și mobile, așternut și pernă, pe sub pleoape și piele, încercând să se strecoare perfid în gândurile și inima ei.

Vine încă o noapte! O noapte încă lungă, de început de primăvară. Rece și jilavă. Frigul începe să bântuie prin apartament ca la el acasă, fantomă ce stârnește reumatisme, sinuzite ignorate, oarece bronșită, încercând să-și impună cu tot dinadinsul voia pe sufletul bătrânei doamne. Țipă cum îl duce capul și puterile, voind să o convingă că e bătrână, neputincioasă, singură și că timpul ei a trecut! Zbieră ca nebunul un adevăr de necontestat, dar... ca orice adevăr, este unul relativ! Doamna din povestea noastră, consideră că adevărul este asemenea cu privitul printr-o macaroană! Drept care, a lansat „teoria macaroanei”!

Teoria ei spune că, fiind în aceeași încăpere, dacă privești prin respectiva macaroană de la un capăt, vezi o imagine. Buuun... Ceea ce vezi e real. Dacă mai apoi, lăsând macaroana nemișcată, privești de la celălalt capăt, vei vedea altceva! Tot real, dar cu totul diferit de prima imagine! Deci??? Adevărul, nu poate fi cuprins în totalitatea lui, și este dat de punctul de vedere al privitorului! Așa că, bătrâna doamnă se hotărăște să „dea un

pic mai mare” centrala termică. Se panichează oarecum la gândul facturii ce va veni, dar factura e o problemă viitoare, care va fi prezentă abia peste trei săptămâni, iar reumatismul cu toate mofturile lui, este o mare problemă actuală!

Nițică căldurică, este întotdeauna o mare binecuvântare... Alungă deci fără remușcări fantoma frigului. Apoi cu paharul de apă în mână și pas cumpănit, se îndreaptă spre noptiera de lângă pat, unde, rânduite fiecare după rostul și priceperea lor, se află toate „minciunelele” care o ajută să nu uite că viața este încă aici, acum, și este totuși frumoasă! Gata! Și-a luat toate bombonelele de seară, inclusiv somniferul, aruncă o privire vinovată spre icoană (nu s-a mai rugat de nu mai ține minte!) și, înarmată cu rebusul, pixul, un măr și pisica, se strecoară binișor în așternut cu un mic oftat de ușurare. Iată! A mai trecut o zi...

În casă aerul s-a încălzit și bătrâna îl percepe ca pe un voal blând și liniștitor, aducător de pace și timp pentru speranță. Ochelarii îi necăjesc ochii, care vor să stea închiși! Un gând nebun îi spune că nu mai e mult și vor sta proștii de ochi

doar închiși... Acum însă vrea să termine careul început, să asculte cum murmură mâțuca cântecelul ei de bine și liniște, să retrăiască ziua ce tocmai s-a sfârșit. Un val de regret îi spală sufletul... ziua care a trecut... a trecut... Ei, da! A trecut, dar ce amintire minunată a lăsat în albumul gândului! Au venit „nepoțelele ei” să vadă ce mai face! Bine, nu sunt nepoate de adevăratelea! Sunt niște tinere minunate, care se îngrijesc de ea și nu numai! Până nu demult nu știa că asemenea lucruri sunt posibile... Plecarea copiilor la treaba lor, tocmai în Canada, îi cam înnegurase sufletul... Voia să fie mai tare, să-și spună că așa este mai bine pentru ei, deci... Dar tot o rodea singurătatea!

La ei nu voia să plece, aici trebuia să trăiască fără ei! Grea ecuație, la care cinstit vorbind, nici acum nu a aflat răspunsul pe deplin, dar... Pe lume există minuni! A venit la ușa ei într-o zi o vecină să o roage să îi acorde girul pentru un împrumut C.A.R.P. Nu era obișnuită cu împrumuturi și datorii, însă vecinica, era o veche prietenă, cu care înfruntase multe! Se ajutaseră în multe situații și mai nou, era cam singura care îi deschidea ușa să o întrebe

ce mai face! Adică venea, doar așa... degeaba! Mai veneau desigur câte unul, sau alții(!), care voiau ceva! Că dacă are copiii în străinătate, sigur are ori bani ori o relație acolo! Începuse să îi evite și cinstit se cam temea de ei... Auzise fel de fel de cazuri în care... Nu-i mai primea și gata! Dar, cum spuneam, s-a dus la C.A.R.P. să-i acorde girul vecinei. Și pentru că a trebuit să aștepte puțin, a vorbit ca omul cu unul, cu altul... Și așa, a intrat aproape fără să știe în marea familie a C.A.R.P. OMENIA!

La început s-a înscris, pentru că tot era acolo! Pe urmă, a văzut că în cadrul C.A.R.P., se desfășoară diverse activități creative și de interes! Auzi, să înveți engleza! Sau să înveți să umbli cu calculatorul?! Asta da! Asta o putea interesa! Dacă ar fi știut să se descurce pe năzdrăvănia aia de calculator, ar fi putut să vorbească cu copiii. Fără bani în plus să îi vezi ca la televizor. Asta da minune! Și s-a dus. Acolo, alte minuni! Oamenii pe care i-a cunoscut, erau pe măsura locului unde se aflau. Omenia era la ea acasă! Da, a intrat în casa OMENIEI.. După aia, totul a fost simplu și ușor! Zânele de la Centrul de Zi, au început să o viziteze, să vadă ce face, au venit cu medicul când a fost un pic bolnavă, și azi au venit să îi aducă ghiociei și să îi spună să se pregătească, pentru că acum, când ea va împlini frumoasa vârstă de optzeci de

ani, Centrul de Zi, dorea să o sărbătorească și să îi acorde o diplomă de merit, pentru că a înfruntat viața, cu bunele și relele ei, ca o luptătoare curajoasă! Ce dar mai mare poate să îți dea Dumnezeu, decât o mare familie care să te iubească și pe care să o poți iubi? Și așa, a fost binecuvântată bătrâna doamnă cu „nepoțelele” care sunt o nesfârșită sursă de bucurie, speranță și iubire... Ea nu mai e singură, copiii sunt mai liniștiți acolo, departe, totul e bine...

Zdrențe de zăpezi în agonie, rămase pe acoperiș, își bocesc țârâit din toate streșinile splendoarea diamantină de astă iarnă. Seara de iarnă-primăvară se topește-n noapte și somniferul s-a pus pe treabă. De-acum, cioburi de gând vorbesc bătrânei doamne despre multe, foarte multe, poate prea multe, piedici așezate în calea ei de-a lungul vieții, dar...

Dar așa cum zăpada se topește-n viață, tot așa, ea simte că toate necazurile ei s-au transformat miraculos în bucurii! S-au plămădit în timpul copiilor și al nepoților, iar greutatea au fost de fapt reușite depline, pentru că a învins! Copiii ei, au la rându-le copii. Sunt oameni buni. Foarte buni. Ei da! Viața i-a mai dat o încercare: puii ei sunt departe... În străinătate... Normal, vor tot ce e mai bun pentru copiii lor... Au rugat-o să meargă să stea cu ei, dar nu a putut pleca de lângă „el”, de lângă bunii ei, de

lângă castanul din fața casei... Nu! Ar fi fost o grijă în plus pentru puii ei! Ea se descurcă! Are toate fotografiile lor de când s-au născut! Are poze mai noi de pe acolo de unde locuiesc ei acum... Are telefon și poate vorbi cu ei oricând dorește... Este.. ca și când ar fi alături de ei, doar că în altă cameră!

Mă rog, ca și când ar locui în alt cartier... Și toți sunt în inima ei! TOȚI! Sunt cu ea, și ea cu ei... Cu gândul îi veghează clipă de clipă. Sunt viața ei! Toată viața ei trecută și viitoare! Pentru că viața ei nu s-a sfârșit... Și nici nu se va sfârși! Nuuu... E mai clocotitoare ca niciodată! Când era tânără, era doar un fir de ghiocel abia încolțit. Acum este o pajiște întregă! O pajiște verde, smălțată cu flori, cu fluturi și binecuvântată de soarele speranței și azi și mâine și poimâine și...

Bătrâna a adormit, visând ziua de mâine care sigur va veni la ea cu alte daruri de iubire și speranță. Copiii și „nepoțelele” ei dragi îi apar în vis. O mângâie pe fruntea șifonată de timp, iar fruntea se netezește de bucurie.

Și, în vis se roagă! „Of Doamne! Adu mai iute ziua de mâine. Adu-o cu soarele primăverii, cu mirosul florilor, cu telefonul copiilor, și cu zâmbetele nepoatelor mele! Și așa cum iarna se topește-n primăvară, timpul renaște-l în viață. Amin!”

Lucia Bădiță SECOȘANU

PRIMĂVARA

Mugur copt sparge-n petale foame de viață.
Truda iernii ce-n geruri coace pita în glie
Odihna-și găsește... Și-n raze de soare agață
Slava noului rod în triluri de ciocârlie...

Simt cum inima-mi bate-n fioruri fierbinți
Clocotindu-mi în carne forțe noi, armonie
Pentru ziua de mâine zămislesc noi dorinți
Și iert ziua de ieri, înfășând-o-n iubire și bucurie

M-amestec cu zarea-mbălsămată în flori
Și mă-mbăt cu lumina ce tremură-n rouă.
Renasc cu pământul, îmbrăcând noi culori,
Și semăn cu cerul, licărind lună nouă

Totu-i nou, totu-i bun și învie speranța.
Este timpul schimbării pentru alt început.
Primăvară, tu ești temelia, ești viața
Ce revine când crezi că totu-i pierdut.

Ești crăiasa născută în geruri târzii
Ce revii, biruind viscolirea, cu-o floare
Te aștept, te doresc, și-mi ești sensul de-a fi,
Când rabd arșiți și toamne și ierni trecătoare...

Că pe toți și pe toate îți așterni nou veșmânt
Aruncând în uitare lacrimi, spaime, dureri!
Ești magia ce-mi schimbă suspinul în cânt
Ce slăvește-mplinirea în noi primăveri!

Lucia Bădiță SECOȘANU

DRAGOSTEA MAMEI

Mamă, tu mi-ai fost dragostea dintâi,
Și mâna-ți caldă - primul căpătâi,
Mi-ai dat cu dragoste primul sărut,
Al iubirii tale primul început.

Ziua în care am venit pe lume,
Era Capricornul spre sfârșit,
Lumea atunci era în spume,
Pământul nu era liniștit!

Pentru cei din jur eram micuț,
Venisem să încerc un zbor,
În brațele mamei eram puiuț,
Simțindu-mă ca pe un fulgușor.

Mihai LEONTE
Volumul Armonii Majere

SEMNUȚUL DE MĂRȚIȘOR

Am un dar pentru tine
Este mic, dar pentru mine
Reprezintă tot ce-i bun
Inima ți-o pun la șnur
S-o porți mereu cu tine,
Primăvara care vine
Și-ți doresc sănătate
Șnurul să-l porți mai departe.
Peste sută și mai bine
Dragostea mea pentru tine
Pentru tine mamă, soră
Pentru tine scumpă noră
Fiice și dragi soții,
Pentru voi șnurul întâi.
Să-l purtați ca amintire
Și la anul care vine
Vă aduc vouă în dar
Tot un șnur și mai drag.
În tradiția străbună
Șnurul este și cunună
Împletit din mătase
Să aveți zile frumoase!

Marin Mangu
Asociația Ajutorul Total

FEMEIA DE LÂNGĂ MINE

Înainte de plecare
 Eu aş da o sărutare
 Pe care s-o ții minte
 Că e dulce și fierbinte
 Plec, și plec în lumea mea
 Întâlnesc acum o floare
 Nu o floare adevărată
 Din hârtie creponată
 Asta o știi bine
 Că înflorește pentru mine
 E purtată pe cărări
 Umblă prin multe țări
 Dar floarea ce-o doresc
 Lângă mine o-ntâlnesc
 Îi vorbesc și o ador,
 O privesc cu ardoare,
 N-am curaj de-ncercare,
 Că să-i simt aroma, fructul.
 Mă topește doar gândul
 Că într-o bună zi
 Visul se va împlini.
 De tu crezi că am păcat
 Pe facebook de am intrat
 Și din suta de femei
 Cu care socializez
 Doar atât să mă distrez.
 Timpul, viața-i mai ușoară
 Câte una de ocară
 Cu vorbe meșteșugite
 Dar rămân neîmplinite
 Tu poți fi o ființă care
 Înțelege de mă doare
 Știi totul despre mine
 Ce zici, mergi cu mine?
 Diferența dintre ani
 Las-o dar la dușmani
 Poate într-o bună zi
 Răspunsul îl voi primi
 Un accept cum se cuvine
 Zece, cinsprezece ani cu mine
 Mai mult nu se știe
 Ce vrea Dumnezeu sau soarta

Destinul poate e dat
 Tu sau eu n-am căutat
 Clipa aceea de-nceput
 Teama aceea ce o are
 La început fiecare.
 Lasă inima să spună
 Sufletul să hotărască
 Poți să fii tu nevastă?
 Și de scris n-am terminat,
 Prea multe am întrebat,
 Dar răspunsul n-am aflat.
 Sper cu drag că-l voi primi
 Ai curaj spune curat
 De tu vrei cu adevărat
 Subiectul să-l tratăm
 Împreună să vedem
 Ce ne-ar apropia
 Și de ce n-ai vrea
 Să fii a mea stăpână
 Sufletul să-l încălzești
 Inima s-o potolești
 De este un Dumnezeu
 Ce va împlini visul meu.
 Că de la venirea ta,
 Soarta, viața s-a schimbat
 Ce-ai făcut sufletul l-ai luat!
 Inima n-are putere
 De nevastă a te cere.
 Poate tu n-ai cugetat
 Să-ți iei alt bărbat.
 Dar situația o cere
 Rămâi cu avere.
 Conturi în străinătate
 Ți le dăruiesc pe toate
 Să fii lângă mine,
 Azi și în ziua de mâine.
 Când nu mai pot.

Marin Mangu
 Asociația Ajutorul Total

www.omenia.ro

- Oamenii remarcabili au pierit adesea din cauza trântorilor.
- Înțelepciunea precară e adesea sclava prostiei bogate.
- Dacă vorbele ascuțite ar lăsa urme, cu toții am umbla plini de semne. (*William Shakespeare*)
- Când pe tron vine un rege bun, e timpul să se dea legi împotriva fărădelegilor puterii.
- Tăcerea este uneori mai plină de înțeles și mai nobilă decât cea mai elegantă și expresivă elocință și, în multe cazuri, e dovada unei minți elevate.
- Sensul prieteniei adevărate stă în aceea că dublează bucuria, iar suferința o dă pe din două.
- Omul deștept e fericit doar când primește personal o laudă; prostul însă se mulțumește și cu aplauzele celor de lângă el. (*Joseph Addison*)
- Când porți o discuție sau când te cerți, fă-o ca și cum ai juca șah.
- Nu aștepta până apa îți ajunge la gât, pleacă mai devreme; preîntâmpină cruzimea loviturilor printr-o judecată matură.
- Unii apreciază cărțile după grosime, de parcă ar fi fost scrise pentru exerciții manuale, și nu mentale.
- Niciodată să nu lupți cu cel care nu are nimic de pierdut: e o luptă inegală. (*Baltasar Gracian y Morales*)
- Teme-te de furia omului răbdător.
- Omul nu e suficient de înțelept să se mulțumească cu ce are. (*Daniel Defoe*)
- O nouă poruncă spunea: cei fericiți nu așteaptă nimic, ca să nu fie dezamăgiți.
- Opiniile noastre sunt ca ceasurile: fiecare arată o oră diferită, dar fiecare om are încredere în al său.
- A încerca să-l influențezi pe omul vulgar cu cuvinte blânde și rafinate e totuna cu a încerca să cioplești cu briciul un bloc de piatră. (*Blaise Pascal*)
- Multitudinea de legi într-un stat înseamnă același lucru ca numărul mare de doctori: semn de boală și de neputință.
- La nicio vârstă nu poate fi dobândit un talent de care suntem lipsiți, dar la orice vârstă ne putem îndrepta greșelile.
- Când citim pentru prima dată o carte bună, încercăm același sentiment ca atunci când ne facem un prieten nou. A reciti aceeași carte înseamnă a ne revedea cu un prieten vechi.
- Se poate ca eu să nu fiu de acord cu argumentele voastre, dar sunt gata să-mi dau viața pentru dreptul vostru de a vi le exprima. (*Voltaire*)
- Fiecare soldat poartă în ranița sa un baston de mareșal.
- Artă conducerii constă în a permite oamenilor să îmbătrânească în funcțiile pe care le au.
- Învingător nu este acela care a dat un sfat bun, ci acela care și-a asumat responsabilitatea îndeplinirii lui și a dat ordinul executării acestuia. (*Napoleon Bonaparte*)
- Culmea nebuniei e să-ți fixezi drept scop distrugerea pasiunilor.
- Omul inteligent este o îmbinare a celor mai nebune molecule. (*Denis Diderot*)
- Cât de înfricoșătoare poate fi mintea, dacă nu servește omului. (*Sofocle*)

Omenia TV

vocea pensionarilor din România

Aflată în al cincilea an, Omenia TV redă vocea pensionarilor din România. Singura platformă online a organizațiilor de pensionari, Omenia TV este un spațiu al schimburilor de experiență și al exemplurilor care pot replica bunele practici în casele de ajutor reciproc ale pensionarilor, și în același timp în alte asociații ale pensionarilor.

Platforma online Omenia TV a apărut din nevoia organizațiilor membre ale Federației Naționale "OMENIA" a C.A.R.P.-urilor din România de a fi în contact cu proiectele și strategiile Federației, de a învăța și colabora în spiritul ajutorului reciproc de la celelalte organizații, de a fi transparente în relația cu membrii, autoritățile centrale și locale, cu sponsorii.

Vă invităm să explorați bunele practici în casele de ajutor reciproc ale pensionarilor!

PROGRAMUL DE COOPERARE ELVEȚIANO-ROMÂN
SWISS-ROMANIAN COOPERATION PROGRAMME

cetățeni activi³ la puterea³

PROIECT CO-FINANȚAT PRINTR-UN GRANT DIN PARTEA ELVEȚIEI PRIN INTERMEDIUL
CONTRIBUȚIEI ELVEȚIENE PENTRU UNIUNEA EUROPEANĂ EXTINSĂ

detalii pe:

WWW.CARITASROMANIA.RO | WWW.CARP-OMENIA.RO

Confederația
Caritas
România

E-mail: fn.omenia@yahoo.com
E-mail: secretariat@fn-omenia.ro
Website: www.fn-omenia.ro
Tel/fax: 021-423.17.49; 021-456.36.99;
Mobil: 0752.001.404; 0752.001.406

ISSN — 2065 — 9989
Tipărit la S.C. DOROTEA PRODCOM S.R.L.
Tipografie Tel. 0744.536.449
E-mail: dorotea_print@yahoo.com
Mobil: 0752.001.404; 0752.001.406